

FRAMTIDSGRUPPENS RAPPORT

JUNI 2007

INLEDNING

Framtidsgruppen tackar alla som på ett eller annat sätt har bidragit till detta arbete. Vi tackar för det trevliga och öppna bemötande som vi fick då vi besökte andra närliggande förbundsområden. Ett särskilt tack riktas till sittande förbundsordförande och tidigare förbundsordföranden som starkt bidragit till Framtidsgruppens arbete.

Med denna rapport anser sig Framtidsgruppen ha slutfört sitt uppdrag och överlämnar den till Förbundsområdesstyrelsen.

Framtidsgruppen har bestått av:

Kenneth Falk
Förbundsområdesstyrelsen
Emma Cronberg
Förbundsområdesstyrelsen
Eva Andersson
Länspolisföreringen
Förbundsområdesstyrelsen sedan 070323
Ulf Magnusson
Nacka Polisförering
Leif Eriksson
Polisföreringen Birger Jarl
Håkan Stolt
Roslagens Polisförering

Uttalat av en erfaren före detta facklig företrädare: *Det är skada om man ägnar en stor del av kraften till att hålla ihop organisationen, istället för att ägna den gemensamma kraften åt sakfrågorna.*

INNEHÅLL

1. BAKGRUND	5
2. UPPDRAGET / SYFTE	5
3. ARBETSSÄTT / METOD	6
4. POLISFÖRBUNDETS ORGANISATION	7
5. POLISFÖRBUNDETS HISTORIA	
5.1 Splittringar i Polisförbundet	8
5.2 Motsättningar i Polisförbundet	8
5.3 Tid av sammanhållning	9
6. DEMOKRATIBEGREPPET	
6.1 Vad är demokrati	10
6.2 Kriterier för demokrati	11
6.3 Tre demokratimodeller	11
6.3.1 Valdemokratin	11
6.3.2 Deltagardemokratin	12
6.3.3. Samtalsdemokratin	13
7. INFORMATION SINHÄMTNING	14
7.1 Intervjuer med tidigare förbundsordföranden och andra före detta fackliga företrädare	15
7.1.1 Historiken	15
7.1.2 Konflikten	16
7.1.3 Valfrågan	16
7.1.4 Demokrati	17
7.1.5 Övrigt	18
7.2 Intervju med sittande förbundsordförande Jan Karlsen	19
7.3 Intervjuer med närliggande förbundsområden	23
7.4 Frågor och svar till förbundsområde Stockholms läns föreningar	32
8. FRAMTIDSSEMINARIUM 7 MAJ	35

9. PERSPEKTIV PÅ POLISFÖRBUNDET I FRAMTIDEN

9.1 Ett eller två förbund?	36
9.2 Facklig kompetens	36
9.3 Ekonomisk bärighet	36
9.4 Förbundets stöd	36
9.5 Påverkan på förbundet	36
9.6 Demokratisering	37
9.7 Solidaritet	37

10. PERSPEKTIV PÅ FÖRBUNDSOMRÅDE STOCKHOLMS LÄN I FRAMTIDEN

10.1 Ett eller två förbund?	38
10.2 Facklig kompetens	38
10.3 Ekonomisk bärighet	38
10.4 Förbundets stöd	38
10.5 Påverkan på förbundet	39
10.6 Demokratisering	39
10.7 Solidaritet	39
10.8 Förhandlingsmandat	39

11. FRAMTIDSGRUPPENS SLUTSATSER

11.1 Polisförbundets organisation	40
11.2 Polisförbundets historia	40
11.3 Demokratifrågan	41
11.4 Delaktighet och inflytande	42
11.5 Före detta fackliga företrädare	42
11.6 Förbundsordföranden	43
11.7 Närliggande förbundsområden	43
11.8 Förbundsområde Stockholms läns föreningar	43
11.9 Bakomliggande faktorer	44
11.10 Brist på kommunikation	44
11.11 Övrigt	45

12. SAMMANFATTNING

46

13. KÄLLHÄNVISNING

47

1. BAKGRUND

Vid Polisförbundets representantskap, repskapet, i Malmö i september 2006 kände förbundsområde Stockholms läns ombud sig mycket illa behandlade. En av anledningarna till det var att de två som kandiderade till ordförandeposten, varav en var förbundsområde Stockholms läns ordförande, genom omröstning förvägrades en hearing. Stockholm uttalade därför sin besvikelse över bristen på demokrati.

När repskapet hade avslutats och ett i förväg utlyst Förbundsforum skulle påbörjas beslutade sig förbundsområde Stockholms län, efter en intern debatt på två och en halv timme, att lämna Malmö. Då det meddelats övriga församlade, genomfördes en spontan nationell ordförandeträff. På mötet beslutades det om en kommande ordförandeträff och ett preliminärt datum sattes till den 26 oktober.

Efter repskapet beslutade förbundsområdesstyrelsen i Stockholm, på inrådan av förbundsområdesrådet, att bilda en arbetsgrupp för att hantera förbundsområdets framtidsfrågor. Arbetsgruppen fick genast namnet Framtidsgruppen.

Framtidsgruppen fick till uppgift att förutsättningslöst arbeta med framtidsfrågorna med förbehållet att gruppen skulle beakta både de krafter som menar att Stockholm ska lämna Polisförbundet så väl som de som menar att Stockholm även fortsättningsvis ska vara en del av Polisförbundet.

Med den bakgrunden påbörjade Framtidsgruppen sitt arbete i november 2006.

2. UPPDRAGET / SYFTE

Framtidsgruppen har i sin tolkning av uppdraget – *att förutsättningslöst arbeta med framtidsfrågorna* – funnit att utredningsuppdraget saknar tydliga frågeställningar som styr arbetets inriktning. Framtiden blir dock ett ledord och den fråga som föranledde bildandet av arbetsgruppen, att lämna förbundet eller ej, måste också beröras.

Gruppens syfte med arbetet är att presentera ett brett underlag som belyser de olika förutsättningarna för våra medlemmars framtid. Gruppen ämnar inte ta någon ställning till vad förbundsområde Stockholms län ska göra. Rapporten ämnar däremot belysa de olika alternativens för- och nackdelar så att förbundsområdets beslutande församlingar med god information kan ta ställning i frågan.

För att ställa möjliga prognoser om förbundsområdets framtid behöver vi dra lärdom av historien. Av den anledningen har gruppen ett behov av att göra en historisk tillbakablick.

För att vidga vyerna valde gruppen att titta på det egna förbundsområdet, relationen till Polisförbundet med styrelse och kansli och förhållandet till andra förbundsområden ur tre perspektiv, dels historiskt-, dels nutids- samt dels ur ett framtidsperspektiv.

Ofrånkomligen blir ett arbete av det här slaget till viss del subjektivt. Det har gruppen försökt att motverka genom att få olika perspektiv genom varierade typer av informationsinhämtning. Andra förbundsområdets syn på förbundsområde Stockholms län har varit av stor vikt för vårt arbete.

3. ARBETSSÄTT / METOD

För att få det historiska perspektivet valde Framtidsgruppen att intervjua de förbundsordförandena som varit aktiva sedan början av 80-talet och ledande fackliga företrädare som varit aktiva i Stockholms län sedan 70-talet. Därutöver har gruppen även tagit del av åsikter från andra personer som har varit fackligt aktiva på olika nivåer under längre eller kortare tid.

Gruppen har även tagit del av viss dokumentation som beskriver Polisförbundets och förbundsområde Stockholms läns historia från förra seklets början fram till våra dagar.

För att få nutidsperspektivet har Framtidsgruppen ställt frågor till förbundsområdets egna underenheter (föreningar), intervjuat sittande förbundsordförande och styrelserna eller delar av styrelserna i de förbundsområden som ligger inom två timmars bilresa från Stockholm. Dessa är Gävleborg, Uppsala, Västmanland, Södermanland, Örebro, Östergötland och Rikspolisstyrelsen. Det fanns planer på att ha intervjua förbundsområde Gotland men på grund av tidsbrist genomfördes inte det. Försök att på lämplig tid träffa Studeradeförbundsområde Solna gjordes också men detta misslyckades tyvärr.

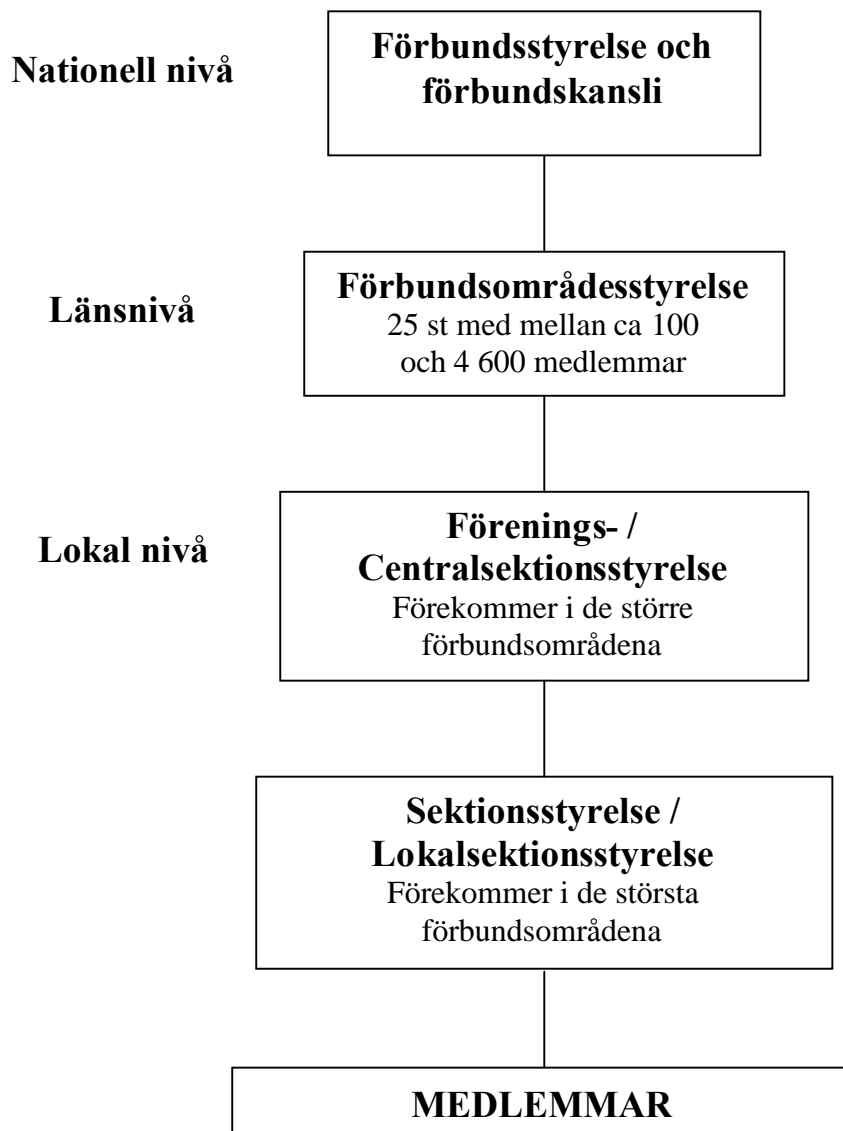
Vid intervjuerna med sittande förbundsordförande och närliggande förbundsområden har förberedda frågor använts. Vid intervjuerna med de tidigare förbundsordförandena och andra facklig företrädare användes inte förberedda frågor. De som har lämnat uppgifter till Framtidsgruppens har inte fått ta del av det skriftliga materialet innan rapporten publicerades i sin helhet.

Med hjälp av material framtaget på ovan nämnda sätt har arbetsgruppen gjort sina bedömningar om hur framtiden kan se ut för Förbundsområde Stockholms län och för övriga i Polisförbundet om Stockholm stannar, respektive lämnar förbundet.

4. POLISFÖRBUNDETS ORGANISATION

Före 1998 utgjorde 103 föreningar basen i organisationen. Det högsta beslutande organet kallades Kongress och den sammanträdde vart fjärde år, då bland annat val till styrelsen förrättades. Styrelsen hade ett rådgivande organ, kallat Förbundsråd, som enligt stadgarna skulle sammanträda två gånger per år men extra sammanträden var inte ovanligt. Förbundsrådet hade ett eget presidium och rådets ordförande hade inflytande över utformningen av dagordningen. Förbundsstyrelsen kallade rådet till sammanträde men rådet kunde också sammankallas av egen kraft. Rådets sammansättning byggde på medlemsantalet i de dåvarande länskommittéerna.

Sedan 2002, vilket regleras i förbundets stadgar, utövar förbundet sin verksamhet genom representantskap, förbundsstyrelsen med kansli och förbundsområden. Förbundsområdena, som är 25 till antalet, kan därmed sägas utgöra den organisatoriska basen i förbundet. Förbundsområdena kan själva besluta över egna underenheter, vilket förekommer i de större förbundsområdena. Representantskapet är förbundets högsta beslutande organ. Det sammanträder årligen i september månad. Val till styrelsen sker vart fjärde år. Det finns inget rådgivande organ på nationell nivå.

5. POLISFÖRBUNDETS HISTORIA

Polisförbundet har en drygt 100 årig historia med stundtals stora framgångar. Dessa framgångar ska inte överskuggas av de interna diskussioner som förs just nu. De svårigheter som förekommit i förbundet har lösts på olika sätt och därav kan vi lära oss av historien och kanske få vägledning för att lösa de problem vi står inför¹.

5.1 Splittringar i Polisförbundet

Under förbundets dryga 100 år har det uppstått splittringar i bokstavlig mening vid flera tillfällen. Splittringarna har inte bara berört Stockholm utan också andra delar av landet, där ibland Göteborg, Malmö och Örebro. Splittringarna hade en sak gemensamt. De hade alla sin grund i lönefrågan. Man kunde inte komma överens mellan stad och land. Av de drygt 100 åren har Stockholm stått utanför Polisförbundet sammantaget i 26 år, det vill säga en fjärdedel av förbundets historia.

Stockholm lämnade Polisförbundet vid kongressen 1922. Kongressledamöterna skrek: ”UT, UT, UT”, och Stockholms företrädare gick ut. Under en tid verkade flera riksorganisationer parallellt. Först under andra världskriget kom enandet. Tiden krävde en nationell samling, landet leddes av en samlingsregering. I en tid av krig samlades alla poliser under en riksorganisation igen 1941.

I början av 1954 lämnade föreningen Kamraterna (Stockholm) Polisförbundet. De sökte kontakt med de redan, år 1952, utträdande föreningarna i Göteborg. Riksförbundet Sveriges Polismän (RSP) bildades och en ny splittring var ett faktum. Den här gången var det mycket tydligt lönefrågan som var anledningen. Poliserna i Stockholm tjänade klart mer än poliser i övrigt. Det föreslogs en nationell lön för alla poliser i landet, vilket för Stockholms del skulle betyda en lönesänkning. Det accepterades inte och splittringen var ett faktum. I huvudsak utgjordes RSP av poliser från Stockholm och Göteborg men fler föreningar anslöt 1955.

1961 samlades alla poliser återigen under ett och samma förbund. Men vi kan konstatera att slitningarna inom förbundet har funnits vid flera tillfällen sedan dess, även om det inte resulterat i att någon eller några grupper lämnat förbundet. I slutet av 60-talet var en sådan situation tydligt uttalad. Om än inte lika tydligt så förekom frågan även på slutet av 70-talet.

5.2 Motsättningar i Polisförbundet

Motsättningarna mellan stad och land har funnits i Polisförbundet i många år. Det är inget specifikt för Polisförbundet utan finns mer eller mindre i alla organisationer av samma art. På grund av att vårt land ser ut som det gör så ställs Stockholm ofta mot övriga landet.

Om vi återigen gör en tillbakablick i förbundet visar det sig att samarbetsgrupper bildats just för att överbrygga dessa problem. Många nämner Tre-stads-samarbetet i det sammanhanget. Det vill säga det informella samarbetet mellan Stockholm, Göteborg och Malmö som pågick under 1970-talet och 1980-talet och klingade ut under början av 1990-talet. Samarbetet dog ut helt och hållet då myndighetssammanslagningarna genomfördes i mitten av 1990-talet. Myndigheterna blev därmed Stockholms län, Västra Götaland och Skåne, och bestod inte längre av tre städer.

¹ Materialet till kapitel 5 är hämtat från de skiftliga källor och intervjuer med erfarna fackliga företrädare som anges i källhänvisningen.

5.3 Tid av sammanhållning

Som tidigare nämnts fanns det under 1980-talet ett utvecklat samarbete mellan de olika landsdelarna, bland annat genom det samarbete som fanns mellan Stockholm, Göteborg och Malmö; det ovan nämnda Tre-stads-samarbetet. Förbundet var mycket enat den senare delen av 1980-talet då kampanjen ”15 000 NU” drevs med framgång, och en bit in på 1990-talet i efterdyningarna från den.

Kampanjen ”15 000 NU” är ett tydligt exempel på att lönefrågan också har enat förbundet. Problem som uppkom på vägen hanterades inom förbundet på ett konstruktivt sätt. Alla ställde sig bakom ett tydligt mål och satsningen gav resultat.

Det som enat landets poliser fackligt tycks också vara känslan av att tillhöra en stor och stark facklig organisation som syns i media. Att tillhöra en sådan organisation med högt anseende lockar nya medlemmar. Detta stärker sammanhållningen. Tider då vi utsätts för yttre tryck tycks vara tider av sammanhållning. Fackliga ledare som har förmågan att hålla ihop organisationen är också en betydande faktor.

6. DEMOKRATIBEGREPPET

"En demokrati kan inte existera utan bestämda regler. Frihet betyder inte att man får köra på fel sida av gatan." ~ Indira Gandhi

"Demokratin bör försvaras med demokratiska medel, inte genom att inskränka den."
~ Bertholof Brännström

"Demokrati måste vara något mer än två vargar och ett lamm som röstar om vad som ska ätas till middag." ~ James Bovard, *Lost Rights: The Destruction of American Liberty* (1994).

På, och framför allt efter, repskapet i Malmö, september 2006, kom en diskussion om demokrati upp på ett tydligt sätt. Hade alla beslut fattats efter demokratisk behandling och i demokratisk anda? Några mycket upprörda fackliga företrädare menade att så inte var fallet. Med anledning därav kände Framtidsgruppen sig manad att titta närmare på den frågan.

Med begreppet organisation i detta kapitel menas organisation i allmänhet och syftar inte till Polisförbundet.

6.1 Vad är demokrati

Demokrati (från grekiskans *demos*, folk, och *kratein*, härska. Detta ger en ungefärlig betydelse av folkvälde, folkstyre och majoritetsstyre. Demokrati är ett styrelseskick med allmänna och fria val där landet styrs enligt folkets uttryckta och egna vilja.

Demokrati som politisk styrelseform betyder alltså folkstyre. De två delarna i definition, "folk" och "styre", har dock genom historien tolkats på olika sätt. Bland annat har frågan om vem folket omfattar givit upphov till många olika tolkningar. Såväl i det klassiska Grekland som i moderna styrelseformer har vissa personer uteslutits som okvalificerade. De personer som var kvalificerade att betecknas som folket (och alltså hade ett politiskt inflytande) var de som var medborgare inom den klassiska definitionen. Dessa personer var inte medborgare av en nationalstat utan av en statsstat, exempelvis Athen, Sparta eller Rom.

Frågan om vad styret är och tolkningen av denna har haft skiftande betydelser. Från det klassiska Grekland och fram till slutet av 1700-talet förknippades demokrati med folkets direkta deltagande i den politiska beslutsprocessen. Demokratin var en styrelseform för statsstater vars begränsade geografiska utsträckning och överskådliga invånarantal gjorde det möjligt att samla medborgarna till diskussioner och beslut om offentliga angelägenheter. Demokratiseringen av stora och folkrika stater skedde genom uppbyggandet av en formell och indirekt representativ demokrati.

Demokrati används som en beteckning för värden som frihet, jämlikhet och en beteckning för rådande storpolitiska konsensus. Demokrati kan även syfta på ett större medbestämmande på andra arenor än i en stat exempelvis brukardemokrati, arbetsplatsdemokrati med mera.

För att demokratin skall fungera är vissa demokratiska fri- och rättigheter nödvändiga, främst yttrande- och pressfriheten, mötes- och organisationsfriheten samt en väl utbyggd rättssäkerhet som garanterar att medborgarna fritt kan bilda opinion.

6.2 Kriterier för demokrati

Det finns olika sätt att definiera och kategorisera demokrati. Ett demokratiskt ideal där alla vuxna är aktivt involverade i beslutsprocessen har ställts upp av den amerikanske statsvetaren Robert A. Dahl.

- Beslutsjämlighet: Var och ens åsikt har samma tyngd när man skall fatta kollektiva beslut
- Effektivt deltagande: Under hela beslutsprocessen har var och en lika stora möjligheter att uttrycka sina önskemål
- Upplyst förståelse: Var och en skall ges tillräcklig tid för att sätta sig in i de frågor som ska beslutas
- Kontroll över dagordningen: Folket bestämmer själv vilka frågor som skall eller inte skall beslutas genom kollektivt beslutsfattande
- Inklusion (medborgarskap): Med folket menas alla vuxna som lyder lagarna, inte barn eller genomresande.

6.3 Tre demokratimodeller

I den västerländska demokratiforskningen talar man om tre demokratimodeller – **valdemokrati, deltagardemokrati och samtalsdemokrati**. Dessa tre modeller är ett försök att sammanfatta ett antal karaktärsdrag i de olika idéerna om den goda demokratin. Samtidigt som var och en av dessa modeller står för något specifikt är de inte alternativ till varandra utan de fungerar närmast sida vid sida som ett komplement till varandra. Det har beskrivits som att valdemokratin är grundstenen i den representativa demokratin, medan deltagardemokratin står för kvantiteten (omfattning och utbredning) och samtalsdemokratin för kvaliteten (det intellektuella samtalet). Var och en av dessa demokratimodeller ställer krav såväl på medlemmarna som på organisationen.

6.3.1 Valdemokratin

Valdemokratin (*den representativa demokratin*) kännetecknas av att medlemmarna i val utkräver ansvar av sina representanter för den gångna mandatperioden (en bakåtblickande sanktionsmodell) och väljer nya representanter för den kommande mandatperioden (framåtblickande mandatmodell).

Valdemokratin i sin egentliga mening förekommer endast på lokalnivå på medlemsmötet där samtliga medlemmar har möjlighet att delta i valet av styrelse. På övriga nivåer är valdemokratin indirekt. Ombuden väljs inte direkt av medlemmarna utan av valda eller utsedda ombud.

Om valdemokratin skall fungera väl krävs goda möjligheter till ansvarsutkrävande. De formella möjligheterna till ansvarsutkrävande ska vara väl utvecklade. Informationen om vad organisationen gör och har gjort ska vara god. Av medlemmarna krävs att de tar del av denna information för att kunna göra välgrundade ställningstaganden.

Medlemmarna delegerar sin makt till de personer, som de anser vara de bästa företrädarna. De förtroendevalda leder och utvecklar verksamheten. Om valdemokratin skall fungera väl måste medlemmarna veta att deras åsikter och intressen är representerade av de förtroendevalda. Representation innebär att representanterna, de förtroendevalda på ett lyhört sätt handlar i de representerades, medlemmarnas intresse. Lyhördhet ställer stora krav på kommunikation mellan medlemmar och förtroendevalda. De förtroendevalda skall lyssna på vad medlemmarna har att säga. Det är då viktigt att lyssna på hela medlemsopinionen och inte enbart på medlemmar som hör av sig och försöker påverka i frågor och angelägenheter som främst berör dem själva.

Men det räcker inte med att lyssna utan de förtroendevalda måste också ständigt förklara varför de gjort som de gjort. Att de förtroendevalda skall stå nära dem de företräder innebär att de på något sätt skall vara representativa. Denna representativitet kan sägas bestå av två komponenter – åsiktsrepresentativitet och personrepresentativitet.

Strikt åsiktsrepresentativitet är i praktiken omöjlig. I bästa fall kan den bestå av en gemensam ideologisk inriktning och värdegemenskap. Det gör att personrepresentativiteten blir viktigare och kan utgöra ett slags ersättning för åsiktsrepresentativiteten. Tanken är att om de förtroendevalda är personrepresentativa så kan deras åsikter antas utgöra ett slags genomsnitt hos dem de representerar.

Personrepresentativiteten har också ett egenvärde. Det är viktigt att de beslutande organen och de förtroendevalda har en sådan sammansättning att de olika medlemsgrupper som finns i organisationen är representerade där. De skall utgöra en spegelbild av dem de representerar, medlemmarna. Det är viktigt för förtroendet för och tilltron till organisationen.

6.3.2 Deltagardemokratin

Deltagardemokratin kännetecknas av ett omfattande och spritt aktivt deltagande i en verksamhet. Så många som möjligt av medlemmarna skall kontinuerligt vara med och påverka den förda politiken och i många fall själva vara med och fatta de avgörande besluten. Deltagandet och insynen i beslutsfattandet ger större demokratisk legitimitet för organisationen och för de beslut som fattas.

Deltagandet kan dels bestå i att medlemmarna i stor utsträckning är med och påverkar politikens utformning eller, mera ambitiöst, att medlemmarna i stor utsträckning själva deltar i det demokratiska beslutsfattandet. Påverkan kan ske genom att medlemmarna aktivt deltar i diskussionen och opinionsbildningen inom organisationen. Det kan t.ex. ske på det traditionella sättet genom debattinlägg, skrivelser och motioner till beslutande församlingar.

För att deltagardemokratin skall ha något större värde bör den vara jämlik, dvs. det bör vara ett stort och jämlikt deltagande bland medlemmarna, annars skapas klyftor inom organisationen.

6.3.3. Samtalsdemokratin

Samtalsdemokratin kännetecknas av det övervägande och prövande fria samtalet mellan jämlikar. Samtalet och argumentationen har fundamental betydelse för demokratin. När demokratiska beslut skall fattas i gemensamma angelägenheter skall alla argument behandlas och värderas i förhållande till varandra. Samtalsformen skall säkerställa att alla argument kommer fram. Argumenten värderas helt efter egna meriter, inte efter vem eller hur många som framför dem. Under samtalets gång vinner, är det tänkt, de bästa argumenten successivt ökat stöd och samtidigt ges egenintresset mindre utrymme. Genom samtalet blir också deltagarna kunnigare och mer eniga. Det är lätt att se fördelarna med samtalsdemokratin.

Det är ett civiliserat och förnuftigt sätt att lösa problem och nå gemensamma lösningar, som alla sluter upp kring. Den anknyter till den svenska folkbildnings- och folkrörelsetraditionen. Den är ett slags lekmannademokrati. Problemen uppkommer när egenintresset och gruppidentiteten är starka eller när det finns renodlade intressekonflikter. Då kan det vara svårt att föra det prövande samtalet.

Samtalsdemokratin kräver arenor och mötesplatser i organisationen där åsikter kan bildas, debatteras och ifrågasättas.

Avgörande för att samtalsdemokratin skall utvecklas i en organisation är att medlemmarna uppfattar det som meningsfullt att engagera sig. Om medlemmen märker att hennes deltagande i samtalet betyder något, ger inflytande, blir hon mer benägen att engagera sig. Det förutsätter att de ledande, de styrande i organisationen, lokalt och centralt, är beredda att dela med sig av makten.

7. INFORMATION SINHÄMTNING

Framtidsgruppen har intervjuat ett antal fackliga företrädare och före detta fackliga företrädare, ställt frågor till förbundsområdets föreningar samt intervjuat företrädare från närliggande förbundsområden. Frågorna redovisas här tillsammans med svaren i sammanfattad form.

För att läsaren lättare ska förstå vad som framkommer under detta avsnitt lämnas här en förklaring över tidigare händelser som berörs under informationsinhämtningen.

Under den tid som Framtidsgruppen utförde sitt arbete genomfördes, på Polisförbundets initiativ, ett framtidsseminarium. Det hölls den 7 maj på Münchenbryggeriet i Stockholm. Inbjudna var, förutom förbundsstyrelsen och ombudsmännen, fackliga företrädare från Stockholms län.

Förbundsområde Stockholms läns ordförande, Lars Ericson, hade en enskild firma i början av 2000 talet. Detta blev föremål för diskussion då ett anonymt brev kom förbundsstyrelsen till del i slutet av 2004. Firman var då avvecklad. Två ledamöter i förbundsstyrelsen fick uppgiften att granska om och i så fall hur det påverkade Lars Ericsons fackliga uppdrag. Han fick ett antal frågor och han svarade på samtliga utom en, som rörde vilka hans uppdragsgivare varit. Föreningarna i Stockholms län lämnade en skriftlig begäran till förbundsstyrelsen om att förbundets auktoriserade revisorer skulle hantera ärendet. I skrivande stund har denna begäran ännu ej besvarats.

Inför sommaren 2005 beslutades att Ericson, som då var förbundets 1:e vice ordförande, inte fick vikariera som förbundsordförande innan saken var utredd. I augusti samma år avgick Lars Ericson från posten som 1:e vice ordförande.

Peter Frisell och Lena Andersson var fram till sommaren 2005, liksom Lars Ericson, engagerade både på lokal- och nationell nivå. Peter Frisell var vice ordförande i Stockholms län och 1:e suppleant i förbundsstyrelsen. Lena Andersson var ledamot i båda styrelserna. I samband med att Lars Ericson lämnade sitt uppdrag på nationell nivå gjorde också Peter Frisell det. Några veckor senare lämnade Lena Andersson förbundsområdesstyrelsen i Stockholms län. Hon fortsatte som ledamot i förbundsstyrelsen fram till repskapet 2006 då hon valdes, på nominering från Hallands län, till 5:e suppleant.

I denna rapport nämns en händelse som beskrivs som "läckan", vilket syftar till de uppgifter som florerade i media om att SÄPO fått information om vad förbundsområdesstyrelsen i Stockholms län avhandlat på sina styrelsemöten.

I rapporten nämns också ett förbehåll som alla i dåvarande förbundsstyrelsen uttalade inför valet 2006. Med förbehållet menas att ledamöterna uttalade att de inte stod till förfogande i det fall Lars Ericson skulle väljas till förbundets ordförande.

7.1 Intervjuer med tidigare förbundsordföranden och andra fackliga företrädare

Inför intervjuerna med tidigare förbundsordföranden och andra före detta fackliga företrädare, som var Claes Cassel, Gunno Gunnmo, Kaj Jonsson, Sven-Erik Karlsson och Christer Spjut, användes inte förberedda frågor. Frågorna kretsade kring Polisförbundets historia, den aktuella konflikten, valfrågan och demokratin. Nedan redovisas uppfattningar och kommentarer från de intervjuade i sammanfattad form. Det innebär att var och en inte nödvändigt vis ställer sig bakom texten i sin helhet.

7.1.1 Historiken

På kongressen i Landskrona 1968 blev ombuden från Stockholm vid sidan om ombedda att lämna kongressen, för att de påstods bedriva samhällsomstörtande verksamhet. Vid samma kongress skulle dåvarande justitieminister Lennart Geijer hålla tal. Då reste sig ombuden från Stockholm och lämnade salen.

1969/1970 ägde den berömda nyårshistorien rum, vilket innebar att kollegorna i Stockholm sjukskrev sig. Detta medförde att poliser utifrån landet kommenderades in till Stockholm och där blev de inte speciellt väl mottagna.

Motsättningarna mot Stockholm var även tidigare mycket tydliga, även om det inte går att få någon att erkänna det så var det så. Om ett förslag kom från Stockholm så röstades det ner. Kom det från någon annan del av landet så gick förslaget igenom. Det visste vi om och ibland fick vi, genom goda kontakter, andra att lägga förslaget för att undvika problemet.

Fram till mitten av 1980-talet delades, efter beslut av regeringen, landets poliser in i fyra grupper. Grupp 1 bestod av storstadsdistrikten Stockholm, Göteborg och Malmö. Grupp 2 bestod av mellanstäderna ned till och med Karlstad. I samma system fanns de dåtida lönegraderna. Systemet medförde fackliga motsättningar i landet.

Tre-stads-samarbetet, som förekom från 1970-talet, byggde på starka personliga relationer. Det fungerade inte alltid så bra då Göteborg uppfattade sig som lillebror. Malmö hade alltid möjligheten att välja sida. De valde som regel den södra landsdelens inställning, exklusive Göteborg. Stockholm, trots Tre-stads, sökte samarbetspartners med mindre föreningar, t ex. Norrland. I takt med att de engagerade personerna i Tre-stads-samarbetet slutade arbeta fackligt klingade samarbetet av.

Storstadstillägget inrättades 1971 med anledning av att det var svårt att rekrytera poliser till Stockholm i första hand. Ovan nämnda Grupp 1 och Grupp 2 kom att omfattas av tillägget. En intern debatt uppstod genast. Karlstad hade inga rekryteringsproblem. Det ifrågasattes varför de ändå skulle ha tillägget.

Polisförbundets starkaste tid var under åren 1983 – 1998 då ett stabilt och bra klimat rådde, även om åsikterna gick isär. Lönekampanjen ”15 000 nu” enade alla poliser i Sverige. Förtroendet från landets poliser till Stockholm och dess fackliga företrädare var mycket stort.

Förbundet initierade olika arbetsgrupper med en person från förbundsstyrelsen och övriga från förbundsrådet. Det gjorde att kontakter knöts och informationsutbytet kunde ske ohämmat. Förslag kunde läggas och förkastas eller stödjas utan att samarbetet skadades.

Två sakfrågor har varit viktiga allt sedan Polisförbundet bildades 1903. Det är lön och pension. Det kan vara lätt att över tid tappa sina mål. Det är viktigt att sätta tydliga mål för den fackliga verksamheten och följa dessa mål. Oavsett de yttre förutsättningarna måste de av organisationen uppställda målen följas. Tappa inte målen!

7.1.2 Konflikten

Motsättningar stad och land finns i alla organisationer, inte bara fackligt, på grund av att vårt land ser ut som det gör. Det blir lätt Stockholm mot landet i övrigt. Motsättningar stad och land har alltid funnits också i förbundet. Motsättningarna i Polisförbundet är över tid inte värre än i andra organisationer.

Organisationskonflikter är alltid detsamma som personkonflikter. På mitten av 1950-talet, då förbundet sprack, hälsade inte de inblandade på varandra. Nuvarande konflikt Stockholm – Göteborg beror helt och hållet på personkonflikter. Detta kan förgifta en organisation.

I den senaste konflikten mellan Jan Karlsen och Lars Ericson har de sakliga skälen varit sekundära. De personliga skälen har satts främst. Jan Karlsen regisserade händelserna. Han har spelat maktspel med organisationen. Som ett argument har Jan Karlsen använt att han och förbundsstyrelsen har blivit kränkta. Jan Karlsen vann spelet.

Konflikten mellan Jan Karlsen och Lars Ericson var tydlig redan vid Kongressen 1998. De borde redan då ha gjort upp arbetsfördelningen dem emellan. De har inte sett till organisationens bästa.

Stockholm kan ifrågasätta sin roll i spelet. Vilka sekundära signaler har Stockholm sänt? Enade nederlaget Stockholm mer än viljan att vinna ordförandevalet vid repskapet 2006? Vem leder oss i framtiden?

Historiskt sett är det lönefrågan som har splittrat förbundet. Lön har alltid varit upphov till schismer mellan Stockholm och övriga landet. Ingen vill ha våra jobb men alla vill ha vår lön.

7.1.3 Valfrågan

Man måste ha fullt stöd i den styrelse där man har sin bas. Man måste bestämma sig för vilken ordförande man vill ha, inte vilken man inte vill ha. Man ska inte dagtinga med sina medlemmar.

På kongressen i Karlstad 1998 hade vi en offentlig utfrågning med tre kandidater inför ordförandevalet, först valtal sedan frågestund. Detta ifrågasattes aldrig, snarare tvärt om.

När en annan del av landet nominerar en person som inte har stöd i hemmadiatriktet har man verkligen tagit fram stridsyxan. Med lång erfarenhet från valberedningsarbete kan det sägas att en person som lägger ultimatum borde inte vara aktuell. Man ska väljas i öppet val för att företräda medlemmarna.

7.1.4 Demokrati

Historiskt rekryterades ledamöter till förbundsstyrelsen från förbundsrådet. Idag träffas förbundsområdena för sällan vilket gör att de fackliga i landet inte känner varandra. Förbundsrådet var den arena där man lärde känna varandra. Även om en förening inte hade någon representation i förbundsstyrelsen kunde föreningen påverka politiken genom Förbundsrådet.

Det är viktigt att fackligt förtroendevalda träffas oftare i olika debattforum, inte bara när man ska fatta beslut. Förbundet har försvagats internt. För att få en stark organisation krävs starkare förbundsområden i förhållande till förbundsstyrelsen. En förutsättning för detta är forum för förbundsområdena. Makten koncentreras utan förbundsråd.

Man borde ha förbundsråd tre till fyra gånger per år så att inget främlingskap uppstår. Fackliga företrädare inom Polisförbundet måste träffas oftare. Det måste bli en bättre ordning. Tumma inte på de demokratiska instrumenten, sälj några datorer istället.

Stockholm behöver vitalisera sina föreningar så att de kan påverka de fackliga frågorna på ett bättre sätt.

Kanske behövs inte repskap varje år. Att processa frågorna tar mycket kraft och "tuggas om" innan de blir verklighet av förslagen. Det är bättre med ett Förbundsråd på våren och ett på hösten med ett 50-tal deltagare, särskilt under lönerörelser. Om det är, som Polisförbundet säger, viktigt att medlemmarna är informerade måste det finnas förutsättningar för det.

När olika utredningar om polisen kommer kan man fråga sig hur de tas tillvara i Polisförbundet. Hur ska man kunna debattera och förankra Polisförbundets uppfattning då det inte finns forum för det.

Med anledning av Lars Ericson avgång ur förbundsstyrelsen: Det är bättre att vara stark utanför än att vara svag inuti. Stockholm har otroligt stor betydelse för Sveriges poliser.

7.1.5 Övrigt

För att få en enad organisation måste man samlas och enas om gemensamma mål. Målen måste sättas tillsammans. En splittring av en organisation gynnar alltid motparten, i vårt fall arbetsgivaren.

Det är svårt att hålla både bredd och spetskompetens samtidigt. I framtiden måste förbundskansliet bli mer flexibelt. En liten fast stab och projektanställda för att driva aktuella frågor skulle ge den flexibiliteten. Förbundsområde Stockholms län är stort så samma förutsättningar borde gälla även där.

En styrelse som består av ja-sägare gör ingen nytta. I det fallet räcker det med en person.

Förbundet har ”snöat in” på högskolefrågan som inte kommer att ge högre lön vilket är kärnfrågan. Man pratar egentligen om de som ska komma in i organisationen och inte de som redan finns där. Det behövs mycket tydliga och raka mål.

Situationen är idag mycket allvarlig. Värre än det någonsin varit. Den låser hela förbundsorganisationen. Historiskt har det funnits motsättningar men diskussioner har alltid gått att föra. Nu fungerar inte ens det. Det är skada om man ägnar en stor del av kraften till att hålla ihop organisationen, istället för att ägna den gemensamma kraften åt sakfrågorna.

Polisförbundet är inte längre den kamporganisation den en gång var.

7.2 Intervju med sittande förbundsordföranden Jan Karlson

1. Hur upplevde Du som ordförande repskapet i Malmö?

Jan Karlson säger sig inte kunna svara på hur Stockholm hamnat där vi står. Han tycker det var tråkigt det som hände i Malmö. Han uppger att det varit till förfång för förbundet. Jan Karlson ser inte att han själv har någon del i processen vilket han tydligt uttryckte med orden: "Ni får skylla er själva."

Han säger att Stockholm har visat ett missnöje med Polisförbundet, utan att vara konkreta. Lars Ericson avgick för att han inte svarade på frågor kring sin konsultverksamhet. Det resulterade i ett rubbat förtroende vilket innebar att Lars Ericson avgick. Någon kritik över hur förbundet driver fackliga frågor har däremot inte framkommit från Stockholm. Jan Karlson uppger att han gärna tar kritik och att han inte är ofelbar.

2. Hur ser du på frågan om hearingen?

Jan Karlson säger att det inte finns något som han diskuterar så mycket som demokrati. Han är förvånad över diskussionen om det demokratiska underskottet. Stockholms läns ordförande ville åt ordförandeposten. Han säger sig aldrig ha fått några svar från stockholmarna om vad förbundet gjort för fel gentemot Stockholm. Jan Karlson är mycket kritisk till den ton som förekommer på www.blaljus.nu.

Jan Karlson menar att Lars Ericson hade möjligheten att tala på repskapet. Det hade bara varit att räcka upp handen.

Det bekymrar Jan Karlson kraftigt att Polisförbundet inte har en enad fasad. Socionomerna börjar aspirera på det utredningsarbete som poliser utför. Agerar Rikspolischefen nu fritt för att vi är splittrade frågar han sig.

3. Hur ser du på ombudsmännens inflytande på den fackliga politiken?

Jan Karlson säger att ombudsmännen inte har något inflytande över politiken, de har bara sakkunskapen. De kan vara vägledande men de ska inte forma politiken.

4. På vilket sätt arbetar Du för ett enat Polisförbund?

Jan Karlson uppger att förbundsstyrelsen har arbetat sedan repskapet med frågan. Han säger sig se att möjligheten till ett enande finns. Därför har han utlyst ett forum för att diskutera framtidsfrågorna (blev sedermera den 7 maj). Han anser att det är viktigt att komma till skott.

Jan Karlson uppfattning är att i diskussioner om en myndighet och polisrollen är det vår styrka att ställa tydliga krav på motparten. Utgångsläget i förhandlingarna är dåliga nu då vi inte är eniga.

Följdfråga: Vad gjorde du innan repskapet?

Jan Karlson anser sig ha gjort så gott han och förbundsstyrelsen har kunnat. Han upplever att situationen varit svår eller som han själv uttrycker det: "Det har varit ett minfält." Karlson säger också att det har skrivits mycket om honom och att vi tillsammans behöver diskutera framtiden.

Han kommer sedan in på hur socionomerna och andra civilanställda inom polisen ska organiseras fackligt. Därefter övergår han till polishögskolefrågan och andra aktuella frågor.

5. Hur ser Din plan ut för ett enat förbund?

Jan Karlsen säger att han inte har några problem med medlemmarna i Stockholms län. Han träffar många på gatan som känner igen honom. Han säger att Polisförbundet inte har motverkat en bra löneutveckling för Stockholm. Han uppmanar Framtidsgruppen att peka på en reell fråga som visar vad Polisförbundet gjort för att "rata" Stockholm. Han säger också att det inte är någon skillnad mellan Stockholms och landets poliser.

Jan Karlsen anser att steg ett bör vara att Stockholm och förbundsstyrelsen närmar sig varandra på Framtidsforumet. Det bygger på dialog. Vi ska inte komma med bannor uppifrån.

Följdfråga: Vad vill förbundsstyrelsen åstadkomma med Framtidsforumet?

Jan Karlsen vill framförallt ha fler saker att jobba med efter mötet och ha en dialog. Han anser att förbundsstyrelsen och Stockholm måste hitta samarbetsformer inför kommande avtalsrörelse och att det behövs mellankanaler.

Med en kritisk hållning uttrycker Jan Karlsen en oro med ord som: "Vi blir bara svagare av det som hänt, inte minst ni själva", och: "Det räcker inte med att skrika i parken".

6. Hur ser Du på Stockholm som en del (25%) av organisationen?

Jan Karlsen ser Stockholms län som en stor och viktig del av förbundet. Han menar att det krasst sett måste finnas mycket duglig facklig kraft i de 25 procenten. Han menar att Stockholm själv tog beslut om att stå utanför förbundsstyrelsen och frågar samtidigt om inte deltagarna i Framtidsgruppen har något ansvar, åtminstone indirekt.

Jan Karlsen berättar om "en ledamot" som han tvingades agera med fasthet emot. Han uppger att han fick kritik från bland annat Sida för utebliven redovisning². Om han inte agerat hade han fått motta mer kritik.

Under några minuter redovisar Jan Karlsen en starkt kritisk hållning mot Stockholm i allmänhet och mot Lars Ericson i synnerhet innan han avbryts av gruppen för att återgå till frågorna.

Följdfråga: Vi känner ett dåligt bemötande mot Stockholm. Hur kommenterar du det?

Svaret blir helt kort: "Det är fel, ni är inte illa omtyckta som individer."

Jan Karlsen ogillar däremot enskilda frågor som drivs från Stockholm.

7. Vad har Du gjort sedan repskapet för att få igång en dialog med Stockholm?

Jan Karlsen uppger att han har gett förhandlingschefen och kanslichefen i uppdrag att serva Stockholm på bästa sätt. Han menar att detta ska skötas på bästa sätt från förbundet, Stockholm ska inte ha något underskott i behandlingen av medlemmarna.

Följdfråga: Kan du ge konkreta exempel på hur en dialog har sett ut från Din sida?

Jan Karlsen säger att Polisförbundet ska satsa på utbildning under 2007-2008, för att säkerställa kompetensen. Verksamheten i nätverken kommer att dras ner. Han vill ha med Stockholm på dessa utbildningar och undrar samtidigt vilka Stockholms behov är.

² Angående Lars Ericsons Sida uppdrag hänvisar Framtidsgruppen till den rapport som Polisförbundets Granskningsutskott presenterade vid repskapet 2006.

8. Vilka tankar har Du för förbundets verksamhet för de närmaste fyra åren?

Jan Karlsen säger att repskapet satte kursen för vad som ska göras i framtiden. Han ser att mycket kommer att handla om myndigheternas struktur, enmyndighetstanken. En myndighet innebär inte per automatik samma lön i hela landet. Det är repskapsbesluten och myndighetsstrukturen som styr det. Dessutom anser han att vi måste diskutera vilka vi ska organisera i framtiden. Här nämns socionomerna igen.

Följdfråga: Repskapet fattade beslut om medlemskapet, yrkesförbundsfrågan i september. Gäller inte det?

Det beslutades om medlemskapet men det gäller ett år. Den frågan lever och kan tas upp igen. Han anser att förbundsstyrelsen är skyldig att ta upp frågor ”som de ser”. Ni styr, inte jag.

9. Vad har Du för syn på den påstådda läckan?

Jan Karlsen anser att händelsen är en anka av värsta sort. Det är en gåta hur en sådan fråga kan komma upp.

10. Hur har Du agerat i samma fråga?

Karlsen uppger att han ringde upp chefen för SÄPO samma kväll som händelsen hamnade i media. Han ringde också justitieministern. Karlsen såg det som en mycket allvarlig fråga. Han uppger att han frågade journalisten var uppgifterna kommer ifrån. Journalisten hade då svarat att de kom från väl initierade källor i förbundsområdesstyrelsen Stockholm.

11. Vi har sett i SvD att du uttalat dig i frågan. Med vilket syfte gjorde du det?

Karlsen svarar att anledningen till att han uttalade sig i SvD var att han blev uppringd men att han själv inte hade något syfte i frågan.

12. Hur ser du historiskt på meningsskiljaktigheterna mellan Stockholm och övriga landet?

Som Karlsen ser det har det historiskt alltid funnits meningsskiljaktigheter, allt sedan Tre-stads-samarbetet mellan de tre stora städerna. Det har funnits stämningar åt olika håll. Det har alltid varit diskrepanser mellan Stockholm och andra delar av landet. Kring lönefrågor har det alltid varit diskussioner och skillnader har alltid funnits. Diskrepanserna har berott på geografiskt bundna ekonomisk tillägg.

13. Kring vilka frågor har förbundet splittrats historiskt?

Även här säger Jan Karlsen att det oftast har varit lönefrågan, storstadstillägg med mera. Han menar att det finns utrymme för lätt differentierad lön om tekniken är rätt och används rätt. Man måste ha ett system för att kunna argumentera för systemet. Det får inte vara godtycke som styr.

14. Kring vilka frågor har förbundet enats historiskt?

Då vi har utsatts för yttre tryck, senast var det i Göteborg 2001.

15. Hur ska vi övertyga tvivlande medlemmar om att stanna kvar i Polisförbundet?

Jan Karlsen menar att förbundsområde Stockholms län ska använda positiva medlemmar i frågan, eller som han själv uttrycker det: "Utnyttja de som är positiva, låt deras röst bli hörd."

Han säger också att medlemskapet i Polisförbundet innebär delaktighet i pensionsfrågan med mera. Om man söker sig till andra förbund för att därigenom lösa förhandlingsfrågan (få mandat för att förhandla för sina medlemmar) så går man miste om delaktigheten i pensionsfrågan. Det finns 600 miljoner kronor hos kammarkollegiet avsatta för Polisförbundets medlemmar. Inget annat fackförbund har dessa förutsättningar. Inget annat fackförbund har detta inflytande.

Intervjun avslutades med en helt öppen fråga och svaret blev:

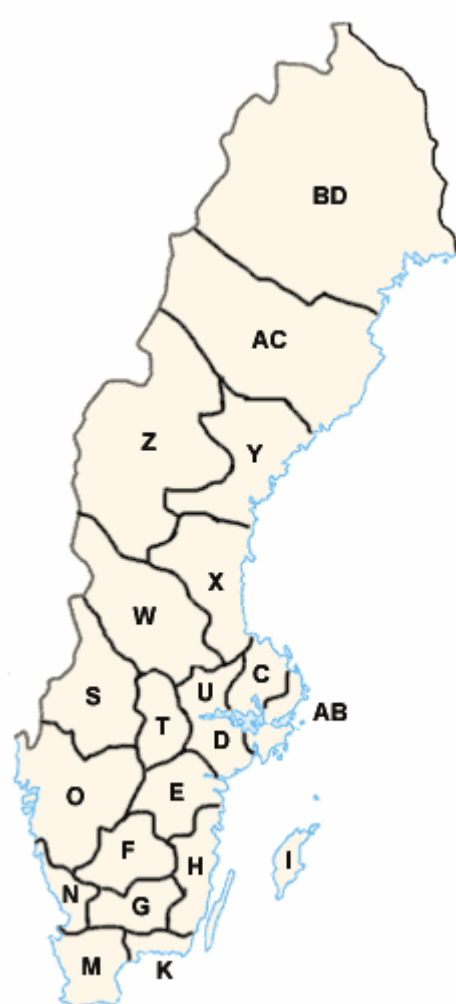
Självklart har förbundsstyrelsen ett ansvar men Stockholm måste också ställa sig frågan inåt, hur man själv agerar. Vi behöver ta ett steg var. Om Stockholm ser något konkret ofördelaktigt i förbundets fackliga agerande ber Jan Karlsen Stockholm att lägga fram det. Det är beklagligt att DVD-filmen inte gav önskat utfall. Vi är inte ofelbara.

Släpp det gamla, se framåt. Jag gör allt vad jag kan för att överbrygga men det är inte svart eller vitt.

7.3 Intervjuer med närliggande förbundsområden

Gruppen träffade hela eller delar av styrelserna i sju av våra närliggande förbundsområden, Gävleborg, Uppsala, Västmanland, Södermanland, Örebro, Östergötland och Rikspolisstyrelsen. De fick 15 öppna frågor som tillsammans med svaren redovisas här i sammanfattad form. Till viss del kan svaren verka motsägelsefulla men det har sin förklaring i att de kommer från olika håll och att det finns olika uppfattningar.

Förbundsområden

- AB – Stockholms län
- C – Uppsala län
- D – Södermanlands län
- E – Östergötlands län
- F – Jönköpings län
- G – Kronobergs län
- H – Kalmar län
- I – Gotlands län
- K – Blekinge län
- M – Skåne län
- N – Hallands län
- O – Västra Götalands län
- S – Värmlands län
- T – Örebro län
- U – Västmanlands län
- W – Dalarnas län
- X – Gävleborgs län
- Y – Västernorrlands län
- Z – Jämtlands län
- AC – Västerbottens län
- BD – Norrbottens län

Rikspolisstyrelsen
Studeradeförbundsområde Solna
Studeradeförbundsområde Växjö
Studeradeförbundsområde Umeå

1. Hur upplever ni förbundsområde Stockholms län?

De tillfrågade förbundsområdena säger sig vara imponerade över Stockholms kunnande och dess fackliga företrädare. De upplever att det alltid varit "raka puckar i uppgörelser med Stockholm", och säger samtidigt att det inte varit så vid kontakter med andra förbundsområden. De ser att Stockholms län är en jättestor resurs som de gärna vill nyttja.

Samtidigt upplevs Stockholm vara för stort och för klumpigt. En maktfaktor som man inte vet så mycket om. Stockholm klarar sig alltid själv och det kommer inte ut så mycket info om avtal och andra frågor från Stockholm. Upplevelsen är att man hör *om* Stockholm, inte *från* Stockholm. Ryktet säger att allt går bra i Stockholm. Det uttalas också att det finns en fientlig argumentation mot Stockholm som bygger på känsla och inte fakta.

Förbundsområde Stockholms län upplevs vara en oerhört manlig värld. Stockholm har mycket fackliga resurser och ett "tänk" som i vart fall inte mindre förbundsområden har. Det sägs att Stockholm aldrig har frågat andra om olika frågor. Det görs mindre län emellan.

Förbundsstyrelsen med kansli upplevs vara toppstyrt, Stockholms län upplevs vara väldigt toppstyrt. Stockholms län förknippas starkt med förbundsområdesordföranden Lars Ericson. Förankringen internt upplevs vara dålig samtidigt som poliserna i Stockholm upplevs vara mycket mer fackligt medvetna än andra poliser. Stockholms län upplevs också vara starkt på grund av sin storlek. Styrkan anses vara en fördel för förbundet.

Fackliga företrädare från Stockholm tar initiativ och har därför varit till stor hjälp i senaste lönerörelsen. Stockholm upplevs också vara ett förbundsområde som väldigt tydligt företräder sina medlemmar, och driver sina frågor.

Många upplever att det finns ett problem mellan stad och land. Stockholm kan ibland vara så låst på vissa frågor att helheten glöms bort. En del tycker att Stockholm borde ha förståelse för andra förbundsområden och deras problem.

De tillfrågade förbundsområdena upplever en större öppenhet från Stockholm sedan Lars Ericson kandiderade till förbundsordförandeposten. Ett år dessförinnan var kontakten minimal. Det valmanifestet som skickades ut upplevdes vara patetiskt. Det påminde om ett presidentval.

Eftersom Stockholm engagerar sig och kampviljan är hög upplevs Stockholms frånvaro i förbundsstyrelsen som ett kompetenstapp och saknaden anges vara stor.

Stockholm sägs vara en maktfaktor i den fackliga världen, vilket är både positivt och negativt. Stockholm köper inte allt och är därför en bra motvikt till Förbundsstyrelsen.

2. Hur tror ni att förbundsområde Stockholms län ser på er?

De korta spontana och lite skämtsamma svaren på frågan blir: Kusinerna från landet. Lillebror från landet. Ser ni oss? Bryr ni er om oss? De där bondläpparna. 400 – 500 medlemmar – Vad betyder det? När frågan ställs om det ligger något i dessa spontana svar medges det att det ligger något i den bilden, även om den inte är bokstavlig.

Vissa frågar sig om Stockholm har tid att titta på hur andra har det, om Stockholm tittar över kanten. Stockholms företrädare kan uppfattas lite märkvärdiga, lite högfärdiga, dock inte då man träffas personligen. Stockholms företrädare upplevs ha nog med egna bekymmer.

Några av de tillfrågade upplever att Stockholm tror att de inte har något att lära av övriga företrädare i landet. De känner det som om Stockholm inte vill ha regelbundna kontakter med andra förbundsområden. Kontakten tas då man vill ha stöd i vissa frågor som berör Stockholm. Tyvärr kommer då kontakten ofta för sent.

3. Har ni samarbete med förbundsområde Stockholms län, eller någon del av förbundsområde Stockholms län?

De tillfrågade förbundsområdena uppger att de i stort sett inte har något samarbete. Facklig utbildning nämns där Stockholm ordnat utbildning och övriga har skickat deltagare. I övrigt har samarbete skett vid enstaka tillfällen. Det kan vara en telefonkontakt bland annat i arbetsmiljöfrågor och lönefrågor. Vid dessa tillfällen har Stockholm alltid ställt upp.

Samarbete mellan andra förbundsområden är däremot vanligt. STUW CX³ är en konstellation där samarbete förekommer regelmässigt. DEF⁴ är en annan konstellation.

4. Skulle ni uppskatta ökade kontakter/samarbete med förbundsområde Stockholms län?

Alla förbundsområden som Framtidsgruppen pratat med skulle uppskatta ett ökat samarbete med Stockholm där det finns gemensamma frågor, lik väl som samarbete med andra förbundsområden. Ett utvecklat samarbete är alltid bra och det skulle alla tjäna på.

Några tycker att en större konstellation inklusive Stockholm skulle kunna vara intressant. Men det finns samtidigt farhågor över att "bli uppätna". Då STUW CD-konstellationen⁵ bildades gjordes det bland annat som motvikt till Stockholm, inte som motvikt till förbundet.

Ett förbundsområde svarar att de gärna vill ha ett ökat samarbete med förbundsområde Stockholms län, men de ser inte att det kan ske med Stockholms förbundsområdesordförande.

5. Ser ni något ämnesområde där ett ökat samarbete skulle kunna ske?

Svaret blir att det är svårt att hitta ett område där det inte är bra att samarbeta. Den fråga som särskilt nämns är lön och kommande lönerörelse. Om Stockholm kan utgöra spjutspets så är det att föredra.

³ STUW CX – En konstellation bestående av Värmlands-, Örebro-, Västmanlands-, Dalarnas-, Uppsala- och Gävleborgs län.

⁴ DEF – En konstellation bestående av Södermanlands-, Östergötlands- och Jönköpings län.

⁵ STUW CD – En tidigare konstellation som bestod av Värmlands-, Örebro-, Västmanlands-, Dalarnas-, Uppsala- och Södermanlands län.

6. Hur upplevde ni repskapet i Malmö?

a) Vad har ni för uppfattning om Stockholms insats?

Stockholm sägs alltid ha ett stort engagemang, många motioner och vara väldigt kunniga. Det uttrycktes dock en förvåning över mailet med Lars Ericsons kandidatur, och en förvåning över att Stockholm lämnade repskapet. Många såg inte det odemokratiska som Stockholms företrädare påstod fanns. En del uppfattade att känslorna hos Stockholms företrädare tog överhand, vilket gjorde att de inte tänkte klart.

Några tillfrågade menar att Stockholms motioner inte var relevanta. Det var storstadsfrågor. De upplevde att hearingen var oviktig eftersom man redan hade mandat hemifrån och därmed klart för sig vem rösterna skulle läggas på. Alla tillfrågade menar att man så här i efterhand, med tanke på vad som hände, borde ha haft en frågestund. Resultatet hade förmodligen inte ändrats. Några tycker att det gick för fort från förslag till beslut i frågan om hearingen.

Det upplevdes också som att Stockholm drev en klar linje som uppfattas vara väldigt hård. Ett förbundsområde menar att man behandlade Gunno Gunnmo väldigt illa och säger att: "Man gav sig på ikonen Gunno Gunnmo för att djävlans med Stockholm." De konstaterar att ingen bjöd till för att bryta den dåliga stämningen.

Något förbundsområde menar att Stockholm, istället för en kreativ diskussion, för en konfrontationspolitik på tematorgen. Det skapar en ogynnsam stämning.

Några förbundsområden anser att det var dåligt av Stockholm att inte nominera några ledamöter till förbundsstyrelsen om inte Lars Ericson skulle bli vald till ordförande. Å andra sidan var det lika dåligt av sittande förbundsstyrelseledamöter att reservera sin kandidatur om Lars Ericson skulle bli vald.

Det var med stor besvikelse man mottog beskedet att Stockholms skulle åka hem. Det var inte bra och kändes väldigt sorgligt. Ett förhastat beslut som spontant kändes väldigt barnsligt. Alla tycks ha haft uppfattningen att Stockholm borde ha stannat och rätt ut saken. Då Stockholm lämnade Malmö kändes det konstigt och än mer som "vi mot dom".

Uppfattningen är att frågan om hearingen utlöste beslutet att åka hem, och därför borde den frågan ha hanterats på ett annat sätt för att tillmötesgå Stockholm. Vikten av enighet, ett enat Polisförbund påtalas. Den enigheten fick sig en knäck då Stockholm lämnade. Många menar att det ursprungliga problemet grundar sig i förhållandet mellan Jan Karlsen och Lars Ericson, men sammanhållningen anses vara överordnad det någon omnämner som "tjafset".

b) Vad har ni för uppfattning om andra förbundsområdens insats?

Den samlade bilden som redovisas är att landets förbundsområden gjorde en ganska slät och lite färglös insats. Det upplevs inte var någon skillnad från tidigare repskap. Stockholm, Göteborg och Malmö upplevs vara bäst pålästa och Stockholm sägs vara mest tongivande.

Angående hearingen svarar några att övriga förbundsområden gav Stockholm en god chans och en anledning att åka hem genom att handla som man gjorde rörande hearingen. Med ett annat agerande från övriga förbundsområden i den frågan menar man att det inte hade skett.

Ingrid Ljunggren från Halland får beröm för det initiativ som hon tog till den spontana ordförandeträffen.

c) Vad har ni för uppfattning om förbundsstyrelsens och kansliets insats?

Flertalet av de tillfrågade menar att det inte var mycket till insats. De tyckte att det var lite rörigt. Flera av de tillfrågade förbundsområdena ogillar upplägget där förbundsstyrelsen gömde sig bakom ombudsmännen som skickades fram. En del av dessa upplever att det inte är någon stark styrelse och att kanslipersonalen och ombudsmännen tog för stort utrymme. Stark kritik med fraser som: "Tjänstemännen styr styrelsen" och "Styrelsen är ett gäng tillintetsägande personer" nämns. Det upplevs ibland som om förbundet har lämnat golvet. Samtidigt uppges också att förbundsstyrelsen och kansliet hade en bra dialog med andra förbundsområden, Stockholm borträknat.

De frågor rörande Polisförbundets ekonomi som i förväg skickats ut som öppet brev från Stockholm gav uppfattningen att det fanns en kritisk hållning. Då svaren kom på repskapet kändes ändå frågorna relevanta. Några tillfrågade upplever att kanslichefen, då hon svarade på frågorna, gjorde ett oförberett intryck.

Jan Karlsen uppfattas inte vara slätstruken som ledare men styrelsens och kansliets insats på repskapet upplevs slätstruket. Bra eller dåligt så var ombudsmännen starka agitatorer. Tyvärr tog de kritik personligt, säger några tillfrågade.

Det stora flertalet av de tillfrågade tycker att det var fel att ställa ultimatum i valfrågan, det vill säga att ingen i sittande styrelse stod till förfogande om Lars Ericson skulle bli vald. Förbundet borde ha hanterat valfrågan, som i förväg var känd, på ett annat sätt. Det borde ha funnits utrymme, tid att diskutera och hantera valfrågan bättre.

Flertalet uttrycker att det är olyckligt att inte Stockholm har någon ledamot i förbundsstyrelsen, någon tycker att det är "sjukt".

För övrigt nämner några att de tycker att samtliga tre mötesordförandena för repskapet inte ska vara ombud med rösträtt. De ska vara helt neutrala.

7. Vet ni varför den planerade ordförandeträffen inte blev av den 26 oktober?

- Vet ni om det har "sträckts ut några händer" i frågan?

De flesta uppger att de inte hade någon vetskap om anledningen till att mötet inte blev av, trots att de frågat sig fram var de ovetande och undrande. Mötet upplevs vara viktigt, eller mycket viktigt. Det upplevs vara synd att det inte blev av. Det gick inte heller ut någon information om att det var inställt.

Några förbundsområden vet att det gjordes en rundringning och då kunde det konstateras att läget fortfarande var spänt. Av den anledningen sköts mötet på framtiden. Flertalet vet inte vem som därefter håller i frågan.

På frågan om utsträckta händer uppfattas Framtidsseminariet den 7 maj vara en utsträckt hand liksom Framtidsgruppens besök hos närliggande förbundsområden.

8. Upplever ni att det finns eller har funnits en klyfta mellan förbundsområde Stockholms län och Förbundsstyrelsen/övriga förbundsområden?

För alla är det fullkomligt uppenbart att det finns en klyfta, eller en spricka, i förbundet och att det finns tydliga tecken på det. När 1:e vice ordförande och 1:e suppleanten lämnar förbundsstyrelsen är det uppenbart, säger någon. Det finns och har funnits en osämja mellan Göteborg och Stockholm. Så sägs det ha varit redan på kongressen 1994. Förklaringen kan vara att det är två stora städer som vill vara ledande, menar några. Det kan också bero på personfrågor.

Någon ser det som en strid som stod mellan Stockholm och Göteborg. När Lars Ericson kandiderade till ordförandeposten övergick striden till att stå mellan Stockholm och förbundsstyrelsen.

Några upplever att klyftan ligger på det personliga planet och respektive område har stöttat sin man och där slutar det. I de yttre leden är gemene man ointresserad. Kollegor emellan finns inte klyftan.

Inför repskapet diskuterades i något förbundsområde också behandlingen av Lena Andersson i Stockholms län. Där ansåg man att hon utfrysades av Lars Ericson.

Det är helt uppenbart att det finns och har funnits en klyfta. Några anser att det inte är en klyfta mellan Stockholm och övriga förbundsområden, annat än i valfrågan.

9. Känner ni att det finns något tillfälle eller tidpunkt/händelse då klyftan uppstod?

Det tillfälle som vanligen anges som svar på frågan är kongressen 1998. Några anser att Västra Götaland då betedde sig väldigt illa genom att värva röster och lova på ett fult sätt och därefter inte hålla sina löften. Det var olyckligt och har varit till men för förbundet under lång tid.

Några förbundsområden menar att motsättningarna ställdes på sin spets då förbundsstyrelsen ställde Lars Ericson i en situation där han tvingades svara på frågor om sina privata förehavanden. Det kan inte bli någon bra stämning i en styrelse om två i styrelsen ska granska

den tredje⁶. ”Man kan hoppas att förbundsstyrelsen varje dag tänker på det och tycker att det är värt det”, uttrycks det från ett förbundsområde.

Ett annat förbundsområde menar att det handlar om ”gubbarnas kamp”, och att det började med att Lars Ericson avgick ur förbundsstyrelsen.

Ett förbundsområde uppger sig ha dålig kunskap om när klyftan uppstod. Kännedomen om de anonyma breven anges vara den första informationen som de nåddes av. Situationen blev uppenbar då Lars Ericson avgick. Strax innan hade de fått information om ”några problem i toppen”.

Det verkliga problemet till klyftan anses vara lönefrågan. Det sägs att det finns en skepsis mot Stockholm som är löneledande.

10. Hur ser ni på Polisförbundet i framtiden? (organisatoriskt)

Här är samtliga tillfrågade enade och tydliga. Polisförbundet ska vara ETT förbund även i framtiden. Om Stockholm skulle bryta sig ur skulle förbundet lamslås. Stockholm kanske skulle vinna på det på kort sikt. Ett splittrat förbund skulle spela arbetsgivaren i händerna. Alla ”vet” att alla förbundsområden skulle förlora fruktansvärt mycket på en splittring, åtminstone på lång sikt.

Några framför uppfattningen att Polisförbundet även i framtiden ska vara ett yrkesförbund.

De flesta som tillfrågas är inte nöjda med hur förbundsstyrelsen hanterar framtidsfrågorna. De ogillar att de frågor som ska drivas av förbundet kommer inifrån styrelsen och kansliet. En ordförande som lyssnar på rörelsen efterfrågas.

Då Framtidsgruppen träffar ett av förbundsområdena och ställer denna fråga blir svaret helt kort, ETT förbund. Svaret antecknas av frågeställaren varpå den som svarat på frågan reser sig, lutar sig över bordet och markerar texten med en färgad överstrykningspenna, **ETT förbund.**

⁶ 2:e vice ordförande Lillemor Melin Sving och ledamoten Lars Bergman utsågs att granska 1:e vice ordförandens Lars Ericsons förehavanden.

11. Vad är viktiga fackliga frågor för er ur ett framtidsperspektiv?

Här nämns lön, arbetsmiljö och arbetstid men också polisrollen som man tycker håller på att blekna. Den håller på att suddas ut i takt med att civil personal övertar polisiära arbetsuppgifter. Vi måste värna om polisrollen/yrkesrollen, säger man. Pension men även organisation och demokrati internt påtalas som en framtidsfråga.

Andra viktiga frågor för framtiden anses vara fackligt arbete och facklig tid. Att engagera de yngre medarbetarna och de studerandes inflytande behöver också diskuteras. De måste känna att de har delaktighet och att de ska vara medlemmar, samtidigt får det inte bara bli studerandefrågor på agendan.

Opinion anses vara viktigt, men man vill också ägna kraft åt organisationsfrågorna i framtiden, på regional och nationell nivå.

12. Hur upplever ni förbundsstyrelsens arbete?

Några uppger att de inte har kunskap om vad vissa på förbundet gör. Många upplever att medlemmarna visste mer om förbundets arbete under till exempel Gunno Gunnmos tid. Nu är det mer politikerna som vet. Förbundsstyrelsen är för mycket "polare" med politikerna.

Bland mindre bra satsningar nämns DVD-filmen om lön och I-lönesatsningen. Förbundet borde lyssna på medlemmarna och driva medlemsfrågorna. De fackliga företrädarna kan inte *alltid* veta bättre än medlemmarna.

Några säger att de inte upplever så mycket mera än det man får genom egna styrelsemedlemmar som deltar i förbundsstyrelsearbetet. Det efterfrågas mera konkret hjälp, och regionala ombudsmän nämns som en möjlig lösning.

13. Hur upplever ni förbundsstyrelsens relation med RPS?

Tafatt och kanske lite frostigt på sistone säger några. Halvljummet och kärvt gentemot den nya rikspolischefen säger andra.

Några tycker att Förbundet är för svagt mot RPS. RPS propåer ifrågasätts inte. Ett förbundsområde menar att Jan Karlsen ger intrycket att vi har bra relation med RPS. Flera nämner att de inte har någon konkret information om det.

Något förbundsområde uppfattar att Polisförbundets lobbyverksamhet fungerar ganska bra. Man lyssnar på Polisförbundet politiskt. Förbundet hanterar strategiska frågor, ofta med framgång.

14. I vilka frågor och i vilken omfattning har ni behov av stöd och hjälp av förbundet?

Här nämns genast utbildningar och avtal på central nivå, samt rättshjälp. För övrigt är inte så ofta de tillfrågade förbundsområdena behöver hjälp. Totalt sett så är det inte ens en gång i månaden säger flera tillfrågade.

Något förbundsområde svarar lön, arbetstidavtal, rättshjälp, arbetsmiljö, jämställdhet, ja alla frågor där man kör fast. Det ger ett gott stöd att bara ha telefonnumret till någon som kan ge stöd säger man.

15. Övriga reflektioner och synpunkter?

Här kommer Förbundsråden åter igen på tal. De borde återinföras för att fackliga företrädare ska komma närmare varandra. Missförstånd och liknande konflikter måste undvikas i framtiden.

En annan åsikt är att Stockholm måste ha representation i Polisförbundet. ”Vi har inte råd att vänta i fyra år”. Den fråga som ställs är om det inte går att sätta sig ner och lösa problemet.

Andra synpunkter är att ombudsmännen borde vara knutna mera till regioner, att Förbundet har kommit längre ifrån medlemmarna och att www.blaljus.nu irriterar många.

www.blaljus.nu anses ha vinklade ledare och insändare med dolda budskap.

På något förbundsområde ställs frågor kring Lars Ericsons firma. Varför redovisade inte Lars Ericson sina kunder? Ligger det en hund begravnen? Samtidigt anser man vid samma förbundsområde det inte vara helt säkert att allt kan eller ska redas ut.

Personkemin mellan Lars Ericson och Jan Karlsen anses inte ha varit den bästa från början. Ändå anser många att de borde ha kunnat reda upp detta utan att förbundet tagits in på den här vägen. Samarbetsförmågan har inte varit den bästa, eller som någon uttryckte det: ”Ingen av dem kan komma med i den diplomatiska kåren.” ”Hela konflikten har fått sådana proportioner att det inte finns någon rim och reson mot vad som riskeras.”

7.4 Frågor och svar till förbundsområde Stockholms läns föreningar

Förbundsområde Stockholms län är uppdelat i elva föreningar som till mycket stor del är självständiga och som med något undantag har fullt förhandlingsmandat. Föreningarna består av ca 150 till 950 medlemmar. Även länets föreningar fick 15 frågor som i något fall innehåller delfrågor som de skriftligen fick svara på. Tio av länets elva föreningar har svarat. Tillsammans med frågorna redovisas svaren här i sammanfattad form.

1. Kring vilka frågor vänder ni er till förbundet, styrelsen eller kansliet, respektive till förbundsområdet, styrelsen eller kansliet, för att få stöd och hjälp?

Frågan ställdes tillsammans med följande alternativ: Arbetsmiljö, Arbetstid, CU-ärenden, Jämställdhet, Lön, Organisation, Personalerörlighet, Tjänstemässig utbildning, Facklig utbildning, Facklig information, Ekonomi samt andra frågor så som svarande förening själv kunde ange.

Med undantag för ett alternativ uppger samtliga föreningar att de i huvudsak vänder sig till förbundsområdet för att få stöd och hjälp. Undantaget, vilket alla genomgående svarar, är CU-ärenden som är kopplat till rättshjälpen. Det har förekommit att några föreningar fått hjälp av förbundet i arbetsmiljö och jämställdhetsfrågor samt med facklig utbildning och facklig information.

2. Vid vilka tillfällen och i vilka frågor har förbundsstyrelsen hjälpt er / funnits till hands för er? Ge konkreta exempel.

Ingen förening kan uppge vilka frågor eller vid vilka tillfällen förbundsstyrelsen hjälpt eller funnits till hands med undantag från en förening som svarar att de har fått hjälp i några rättshjälpsärenden.

3. Är ni nöjda med den eventuella hjälp ni fått av förbundsstyrelsen?

En förening svarar kort och gott Ja på frågan, övriga svarar inte på frågan eller uppger att de inte kan svara på frågan.

4. Vid vilka tillfällen och i vilka frågor har förbundskansliet hjälpt er / funnits till hands för er? Ge konkreta exempel.

De föreningar som kan ge konkreta exempel uppger följande: Information via intrapolis, hederstecken, utbildning och studiebidrag, rörande arbetsrätt och ersättning vid facklig utbildning.

5. Är ni nöjda med den eventuella hjälp ni fått av förbundskansliet?

Fem föreningar svarar ja på frågan, övriga svarar inte alls.

6. Vid vilka tillfällen och i vilka frågor har förbundets ombudsmän hjälpt er / funnits till hands för er? Ge konkreta exempel.

De föreningar som kan ge konkreta exempel uppger följande: Rättshjälp, arbetsmiljö, strålning i Volvo V70, utbildningsfrågor, personalärenden, rehab fall och arbetsskadeärenden.

7. Är ni nöjda med den eventuella hjälp ni fått av förbundets ombudsmän?

De föreningar som svarar på frågan är nöjda eller mycket nöjda med den hjälp de fått, och namnger de ombudsmän som de fått hjälp av.

8. Hur många rättshjälpsärenden har ni haft under 2006?

Någon förening svarar att de inte haft något rättshjälpsärende under 2006. Övriga föreningar svarar att de haft mellan ett och tio ärenden. Sammantaget har föreningarna i Stockholms län haft ett 30-tal rättshjälpsärenden under 2006.

9. Är ni nöjda med den eventuella hjälp ni fått i rättshjälpsärenden?

De föreningar som svarar på frågan är nöjda eller mycket nöjda med den hjälp de fått.

10. Vid vilka tillfällen har förbundet, styrelsen eller kansliet, vänt sig till er för att få synpunkter eller liknande?

En förening uppger att det skett vid ett tillfälle och det gällde intrapolis, en annan förening svarar rättshjälp och arbetsmiljöfrågor och en tredje svarar chefsfrågor. Övriga föreningar kan inte uppge något tillfälle.

11. Vilken information får ni från förbundet, styrelsen eller kansliet? På vilket sätt får ni den?

Föreningarna svarar att de får informationen genom att söka informationen på webben, genom Fackligt uppdrag, utbildningskatalogen, GroupWise och Polistidningen.

12. Vad är viktiga fackliga frågor för er ur ett framtidsperspektiv?

Bland framtidsfrågorna nämns lön, pension, arbetstid, arbetsmiljö, jämställdhet, likabehandling, kompetensutveckling, chefsförsörjning, samverkan/MBL, medlemsfokus, försäkringar och fackets roll.

Föreningarna uppger att de viktigaste framtidsfrågorna är att behålla/utveckla yrkets status, att införa högskola och legitimering, utvecklingen av polisrollen/yrkesrollen, den höga anslutningsgraden, att vårda vårt förtroende i organisationen, att få fler kvinnor på fackliga uppdrag och att få fler yngre förtroendevalda.

Toppstyrningen inom polisen nämns som ett problem som måste lösas i framtiden. En viktig fråga är också att öka demokratin inom förbundet, samt fortsatt delegation i lön och ALFA-frågor. Facklig kompetensutveckling för att bättre klara personalfrågor, ledarskapsfrågor, tjänstetillsättningar, personalproblem och aspiranternas anställningar samt etikfrågor nämns som framtidsfrågor.

13. Hur tycker ni förbundsstyrelsen reagerat på beslut som kommer från RPS?

I den mån föreningarna märkt av någon reaktion lämnas genomgående negativ kritik mot förbundsstyrelsens reaktioner. Den negativa skalan sträcker sig från förvåning till skandal.

Konsekvensanalyser efterfrågas liksom förbundsstyrelsens närvaro i den polisiära vardagen.

14. Har ni något utbyte med förbundsområden eller föreningar utanför Stockholms län? Om ja, i vilka frågor, hur frekvent och på vilket sätt sker det?

Samtliga föreningar svarar Nej på frågan, med undantag från en förening som uppger att de har spridda kontakter med enskilda fackliga företrädare samt en förening som uppger att de har kontakter med Skåne och Västra Götaland.

15. a) Vad har ni för uppfattning om Stockholms insats vid Repskapet 2006?

Den genomgående uppfattningen är att Stockholms insats var hyfsad eller bra med tanke på rådande omständigheter. Stockholms företrädare var väl förberedda och aktiva men något otaktiska, och kanske något kraftlösa och återhållsamma i vissa frågor. Det kan bli bättre.

b) Vad har ni för uppfattning om andra förbundsområdets insats vid Repskapet 2006?

Stockholms läns föreningar uppfattar att övriga förbundsområden gjorde en ganska tam insats. Insatsen är mycket varierande och mer upp till person. Väldigt få ger uttryck för någon uppfattning menar man.

c) Vad har ni för uppfattning om förbundsstyrelsens och kansliets insats vid Repskapet 2006?

På den här frågan har föreningarna lämnat skilda svar (ibland från samma förening), troligen beroende på vilket tematorg som har besökts. De mest positiva tycker att styrelsens och kansliets insats var helt ok. De lyssnade tog till sig och ändrade sitt förslag i vissa fall. De var väl förberedda och svarade på frågor.

De mer negativa menar att ombudsmännen hade en tråkig inställning. En del var otrevliga/hotfulla och tog för mycket plats på repskapet. Någon menar att styrelsen och kansliet var väl förberedda för att döda den demokratiska processen.

d) Övriga reflektioner och synpunkter kring Repskapet 2006?

De synpunkter som kommer upp under denna fråga rör främst demokratin, valfrågan, tematorgen och motsättningarna i förbundet. Inläggen, som håller en negativ ton, vittnar om de motsättningar som finns och allvaret i dessa frågor.

Övriga reflektioner och synpunkter?

Här redovisar föreningarna två ståndpunkter, som egentligen är utredningens huvudfråga. Åsikterna är delade. Det finns de som menar att Stockholms län ska vara kvar i Polisförbundet och försöka förändra förbundet inifrån, och det finns de som menar att Stockholm ska överväga att bryta sig ur Polisförbundet.

8. FRAMTIDSSEMINARIET 7 MAJ

Under Framtidsgruppens arbete genomfördes ett framtidsseminarium på Münchenbryggeriet i Stockholm den 7 maj. Nedan redovisas Framtidsgruppens samlade bild över dagen.

Förbundsstyrelsen bjöd in och målet var att ge Stockholms län samma möjlighet att diskutera framtidsfrågorna som övriga förbundsområden gjort i Malmö under Förbundsforumet. Två konsulter hade fått uppdraget att leda övningarna. Deltagarna fick uppdraget att skriva ner det som ansågs vara problemställningar och motsättningar. Dessa skulle läggas på en vagn och köras ut.

De fackliga företrädarna från Stockholm visade tydligt sin uppfattning. De var mycket intresserade av att diskutera Polisförbundets framtidsfrågor och sa sig ha mycket att tillföra. Samtidigt visade de lika tydligt att de inte kan lägga repskapet i Malmö bakom sig innan förbundsstyrelsen och Stockholm har rensat luften. Om frågorna förblir obesvarade befaras det att de ligger kvar som en osäkerhetsfaktor som går ut över förtroendet och därmed möjligheterna att samarbeta.

På seminariet användes en metod kallad Open space. Det innebär att de ämnesområden, som deltagarna själva tagit fram, diskuteras på platser där deltagarna stannar och deltar så länge de vill. Sedan går de vidare till en annan plats där något annat diskuteras. Seminariet kom att innehålla tio platser med varsitt tema. Det blev tydligt att den grupp som diskuterade repskapet i Malmö, och därtill hörande frågor, (under seminariet kallat demokratifrågor) blev störst redan från början och fler tillkom vart efter.

Ett antal deltagare menade att det var/är dags att lämna det gamla bakom sig och gå vidare. Andra ville ha svar på sina frågor innan de kunde/kan lämna frågeställningarna. De menade att detta är nödvändigt för att återskapa förtroendet, för att känna sig trygg att gå vidare och för att förebygga nya problem. En farhåga var att historien upprepar sig.

Dagen avslutades med att ett antal grupper fick formulera förhoppningar kring vad dagen skulle leda till. Resultatet i korthet:

- Vi måste vända på de här stenarna en gång för alla för att skapa ett förtroende. Förbundsstyrelsen och polisfacket i Stockholms län måste ha en arena för att mötas på.
- Det finns ett stort engagemang och en vilja att ta itu med saker. Vi får aldrig sluta att lyssna på varandra.
- Kortsiktigt tror vi att det behövs en arena för att snacka ut om det här. Medlemmarna kommer inte att acceptera att vi håller på så här och ältar.
- Vi måste sätta stopp för de här dumheterna och gå vidare.
- Medlemmarna förtjänar ett bra polisfack här i Stockholms län.
- Ägna tid åt att arbeta upp en bra kommunikation mellan Förbundsstyrelsen och förbundsområdet.
- Tänk på yttre personal – skiftestjänstgörande har svårt att vara fackligt aktiva. Jobba för dem
- de har ingen stark facklig röst.
- Lyssna! Ärlighet, tydlighet och ödmjukhet är nyckelord för att lösa de konflikter som trots allt finns.

Efter seminariet fortsatte diskussionen bland dem som dröjde sig kvar och några av deltagarna från både förbundsstyrelsen och förbundsområdesstyrelsen i Stockholms län var eniga om att frågan måste diskuteras vidare.

9. PERSPEKTIV PÅ POLISFÖRBUNDET I FRAMTIDEN

9.1 Ett eller två förbund?

Ett enat förbund för alla poliser i landet är otvivelaktigt starkare än två mindre förbund. Det ses som en självklarhet att en delning innebär att Polisförbundet försvagas. Det som alla tycks vara överens om är att alla utanför Stockholm skulle vara förlorare i ett sådant scenario.

9.2 Facklig kompetens

Samtliga som Framtidsgruppen pratat med är eniga om att Stockholms län besitter en stor facklig kompetens och styrka. Om Stockholm beslutar sig för att lämna Polisförbundet och bilda eget så tappar förbundet denna kompetens och kraft.

9.3 Ekonomisk bärighet

I de fall Polisförbundet skulle tappa medlemmarna från Stockholms län skulle man ställas inför stora ekonomiska svårigheter.

Stockholms län står idag för ca 1/4 av förbundets ekonomi. Årligen betalas ca 16,2 miljoner⁷ in till förbundet från Stockholms läns medlemmar. Det är alldeles uppenbart att Polisförbundet skulle ställas inför mycket stora ekonomiska svårigheter om de tappar den inkomsten. Övriga landet skulle tvingas till stora höjningar av medlemsavgiften för att Polisförbundet skulle kunna behålla samma verksamhet och service.

9.4 Förbundets stöd

Förbundsområdesstyrelsen i Stockholms län och dess underenheter känner med enstaka undantag inte alls, eller i begränsad omfattning, stöd från förbundet. Något förvånande gäller också det samma, till stor del, även andra till Stockholm närliggande förbundsområden.

9.5 Påverkan på förbundet

De flesta redovisar ett begränsat inflytande på förbundets politik. Förbundet sägs inte lyssna på rörelsen. Polisförbundet har, som någon uttryckte det, lämnat golvet. Påverkan är med andra or begränsat.

⁷ Uppgiften är hämtad ur Stockholms läns förbundsområdesbudget för 2007.

9.6 Demokratisering

Om man med demokrati menar det samma som beskrivs under avsnittet Demokratibegreppet så har Polisförbundet en del att göra för att kalla sig ett demokratiskt förbund. Oavsett om alla poliser i landet i framtiden organiseras i ett förbund eller ej så torde en demokratisering av Polisförbundet vara nödvändig.

9.7 Solidaritet

Samtliga fackliga företrädare som Framtidsgruppen träffat under sitt arbete har påtalat bristerna med ett Polisförbund utan Stockholm. Det kan därför med fog sägas att andra förbundsområden i landet skulle uppfatta det som ett svek om Stockholms län skulle besluta sig för att lämna Polisförbundet.

10. PERSPEKTIV PÅ FÖRBUNDSOMRÅDE STOCKHOLMS LÄN I FRAMTIDEN

10.1 Ett eller två förbund?

Ett enat förbund för alla poliser i landet är, som tidigare nämnts, otvivelaktigt starkare än två mindre. Trots detta uttalande menar många att Stockholm skulle klara sig bättre på egen hand. Andra menar att det skulle var positivt för Stockholm på kort sikt medan en tredje grupp menar att Stockholm inte alls skulle ha någon fördel som egna.

10.2 Facklig kompetens

Med 4 500 medlemmar i länet har Stockholm ett underlag för en facklig kompetens och styrka som saknar sin motsvarighet i den polisiära världen. De 13 minsta Förbundsområdena i landet har sammantaget ett mindre medlemsunderlag än Förbundsområde Stockholms län. Men Stockholm har i jämförelse bara en bråkdel av det geografiska området. Den fackliga styrkan är inte större men den är samlad och de fackliga företrädarna kan komplettera varandra på ett annat sätt. Med en förbundsområdesstyrelse på heltid, och självgående underenheter med facklig styrka nog för grundservice till medlemmarna, kan fackliga frågor hanteras på ett långsiktigt och strategiskt sätt.

De förbundsområden som Framtidsgruppen pratat med menar att Stockholms företrädare är offensiva, kreativa, framgångsrika och har stor facklig kunskap. De uppger att de ofta väntar och ser hur Stockholm hanterar olika avtalsfrågor innan de tar itu med frågan i sitt eget förbundsområde. Det underlättar och ger draghjälp.

10.3 Ekonomisk bärighet

Förbundsområde Stockholms läns medlemmar betalar ca 16,2 miljoner kronor per år till förbundet centralt. Enligt egna mycket generösa bedömningar återbetalas ca 3 milj till Stockholms län i form av facklig verksamhet. Övervägande delen av dessa kostnader härrör från rättshjälp till anmälda medlemmar.

10.4 Förbundets stöd

Som tidigare nämnts känner förbundsområdesstyrelsen i Stockholms län och dess underenheter med enstaka undantag, inte alls eller i begränsad omfattning, stöd från Polisförbundet. Med ett bättre ekonomiskt utrymme skulle Stockholm kunna anställa egna ombudsmän som direkt stöd till verksamheten i Stockholms län.

10.5 Påverkan på förbundet

Förbundsområdesstyrelsen i Stockholms län och dess underenheter har mycket liten påverkan på förbundets politik. Med något undantag ställer förbundet inte frågan om förbundsområde Stockholms läns inställning i olika frågor. Den motion som ställdes från Stockholms län angående vilka som ska organiseras i förbundet, ett yrkesförbund, och vann gehör på repskapet i september 2006 anser förbundsordföranden att man kan diskutera och förändra.

10.6 Demokratisering

Förbundsområde Stockholms län har vid flera tillfällen påpekat bristen på demokratiskt tänkande i förbundet. För att Stockholms län ska känna sig bekväm i Polisförbundet krävs en demokratisering. Idag brister det påtagligt i både deltagardemokratin och samtalsdemokratin.

10.7 Solidaritet

För att ställa sig utanför Polisförbundet måste medlemmarna känslomässigt acceptera nyordningen. Känslan av tillhörighet och styrka då alla poliser tillhör samma fackliga organisation kan inte bortses ifrån. Som tidigare nämnts har samtliga fackliga företrädare som Framtidsgruppen träffat under sitt arbete har påtalat bristerna med ett Polisförbund utan Stockholm. Det kan därför med fog sägas att andra förbundsområden i landet skulle uppfatta det som ett svek om Stockholms län skulle besluta sig för att lämna Polisförbundet.

10.8 Förhandlingsmandat

För att som facklig organisation kunna ha en reell påverkan på verksamheten måste organisationen ha mandat att förhandla och teckna avtal för sina medlemmar. Det är tveksamt, men inte omöjligt, att ett nybildat förbund som organiserar poliser i Stockholms län skulle få teckna egna kollektivavtal. Det är däremot möjligt att genom ett utvecklat samarbete med en organisation som redan har kollektivavtal med vår arbetsgivare få möjligheten att förhandla och teckna avtal för sina medlemmar.

Om Förbundsområde Stockholms län väljer att titta närmare på möjligheterna att lämna Polisförbundet måste frågan om förhandlingsmandatet utredas ordentligt.

11. FRAMTIDSGRUPPENS SLUTSATSER

11.1 Polisförbundets organisation

De senaste åren har, genom stadgeändringar, en tydlig maktförskjutning skett från Representantskapet till Förbundsstyrelsen. Det har bidragit till att det högsta beslutande organet, som består av ombud från hela landet, tappat inflytande och förbundsstyrelsen har tappat förankringen till medlemmarna.

Ekonomisk styrning är ett av de kraftfullaste styrmedel som finns. Därför är de ekonomiska besluten mycket viktiga. Tidigare beslutade Kongressen om förbundets budget för den kommande mandatperioden. Trots att Representantskapet sammanträder varje år har beslutet överlåtits till styrelsen och därmed har det högsta beslutande organet frånhänt sig den styrmöjligheten.

Tidigare hade förbundet ett rådgivande organ, Förbundsrådet, som i formell mening kunde ge styrelsen stöd och råd i aktuella frågor. I avsaknaden av ett sådant forum finns inte möjligheten att ge styrelsens formellt stöd i sina beslut, debattera aktuella frågor eller formellt påverka styrelsens inriktning. De senaste åren har det istället förekommit så kallade nätverk. Tyvärr fyller de inte samma funktion, varken i formell mening eller i informell mening. Förbundets DVD om lön är ett exempel på det. Behovet av ett rådgivande organ har förbundsstyrelsen själv påtalat genom att två gånger under Framtidsgruppens arbete kalla förbundsområdesordförandena till "Avtalsråd". En mötesform som helt enkelt inte finns i förbundets organisation.

Förbundsstyrelsen har som bekant en person som är anställd på heltid, nämligen ordföranden. Mot bakgrund av ovan nämnda kan man med fog säga att stor makt finns koncentrerad till ordföranden. Med andra ord är Polisförbundet idag uppbyggt på ett sätt som koncentrerar makten till förbundsordföranden, oavsett vem det är.

11.2 Polisförbundets historia

Av förbundets historia kan vi lära oss att lönefrågan har varit upphov till splittring. Lönefrågan nämns även nu som en bakomliggande faktor till den uppkomna situationen. Det talar för att lönefrågan måste lösas på längre sikt för sammanhållningens skull. Om så inte görs kommer diskussioner om splittring förekomma.

Olika konstellationer har över tid funnits i förbundet. Tydligt är att alla tycks ha behov av att diskutera och byta åsikter över de egna gränserna i frågor som är gemensamma. Av historien kan vi också utläsa att den som inte har tillgång till gemenskapen hellre står på egna ben.

Vid de tillfällen Stockholm har lämnat förbundet har de gjort det tillsammans med andra delar av landet, eller efter en tid fått sällskap med andra delar av landet. Samtidigt kan vi konstatera att alla poliser i landet har varit fackligt organiserade i ett nationellt förbund under ca 75 procent av organisationens historia.

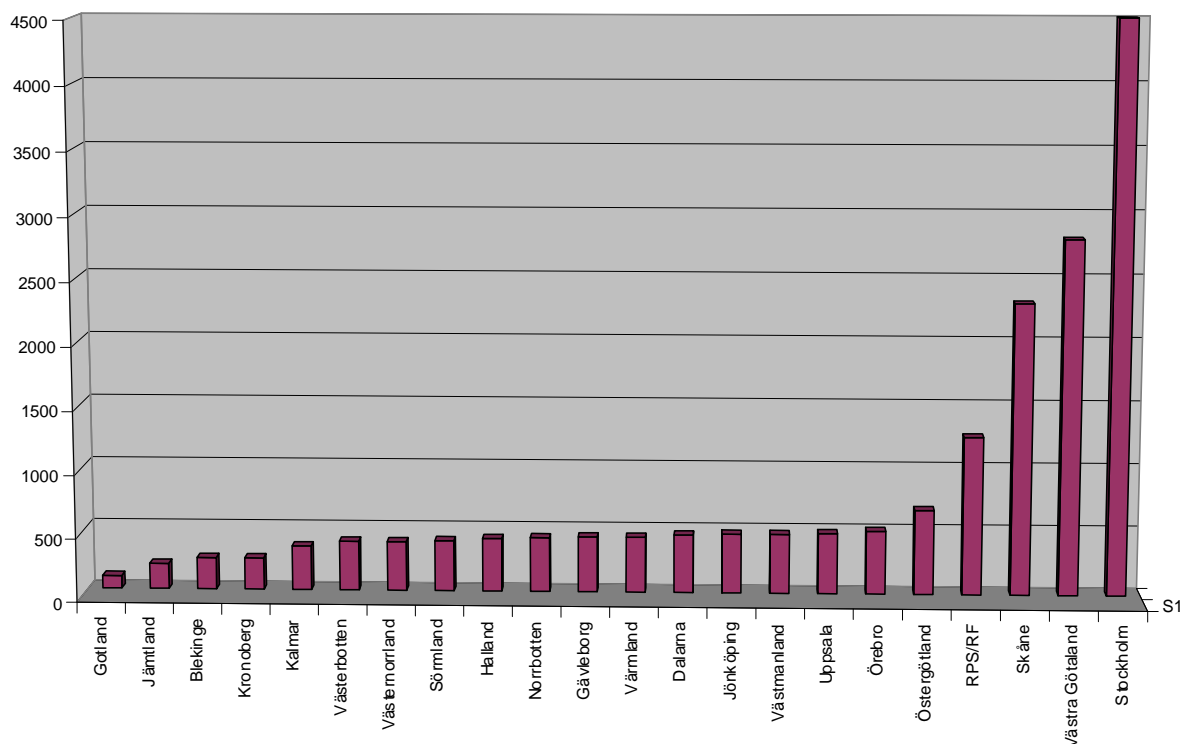
11.3 Demokratifrågan

Efter att ha tagit del av ett stort historiskt material, åsikter från många erfarna fackliga företrädare och grunderna till en väl fungerande demokrati är arbetsgruppens uppfattning att Polisförbundet behöver demokratisera organisationen. Det är nödvändigt för att alla delar av landet ska känna sig delaktiga och hemma i organisationen. Det är en nödvändighet för att hålla ihop organisationen nu och i framtiden. Risken är i annat fall uppenbar att det begränsade inflytandet, eller känslan av begränsat inflytande, driver förbundet mot en splittring.

På repskapet i Malmö 2006 beslutades, genom omröstning, att de två ordförandekandidaterna inte skulle tala och svara på frågor i en så kallad hearing. Det beslutet fattades efter demokratiska spelregler. Samtidigt innebar beslutet att valet tvingades genomföras med ett demokratiskt underskott. Valdemokratin fungerade liksom deltagardemokratin men vad gäller samtalsdemokratin haltade processen betänkligt⁸. I en fungerade demokratisk församling är inte dessa tre alternativ till varandra utan fungerar sida vid sida som ett komplement till varandra.

Debatten, som i sig är en av demokratins hörnstenar, sker inte längre på samma sätt som tidigare. Frågorna avgörs idag tidigt genom informella kontakter och därför kan fackliga företrädare anse debatten vara onödig och tidskrävande. Demokratifrågan måste också därför debatteras så att alla står på gemensam grund. Synsättet på demokrati måste vara densamma i hela organisationen.

Antal medlemmar per förbundsområde januari 2007

⁸ Se avsnitt 6.3 Tre demokratimodeller

11.4 Delaktighet och inflytande

I en organisation som Polisförbundet måste det finnas delaktighet och inflytande i en sådan omfattning att man kan känna gemenskap. Gemenskap nog för att hålla ihop organisationen. Ska organisationen vara framgångsrik krävs gemenskap, gemensam syn kring konkreta frågor så att organisationens kraft kan läggas på dessa frågor.

Dessförinnan krävs det att det finns ett förtroende och en tillit att bygga på. Dokument i form av etiska regler och värdegrunder fyller ingen funktion om man inte lever upp till dessa i form av handling. Det blir tomma ord utan värde.

En gemensam syn på vad demokrati är, vad det innebär och hur man ska förhålla sig till varandra torde vara en nödvändighet oavsett vilken demokratisk organisation man tillhör. I en organisation som Polisförbundet, där hela verksamheten bygger på medlemmar och medlemmarnas ekonomiska stöd, är det extra viktigt.

Som redan redovisats under DEMOKRATIBEGREPPET är deltagandet en mycket viktig del av gemenskapen. Det är viktigt att alla, stor som liten, känner delaktighet. I den här frågan ställs förbundet på prov då det skiljer påtagligt i storlek mellan förbundsområdena. Känslan av liten delaktighet i ett stort förbundsområde kan med samma numerära deltagande uppfattas som en stor delaktighet, på gränsen till belastande, i ett mindre förbundsområde.

11.5 Före detta fackliga företrädare

Från före detta fackliga företrädare får vi veta att motsättningar finns och har funnits mer eller mindre över tid. Det viktiga är att man får tillfälle och tar sig tid att diskutera och debattera dessa frågor. På så sätt förebygger man och minimerar motsättningar som skadar organisationen och tiden kan läggas på sakfrågorna som är organisationens egentliga uppgift. Se till att ordna organisationen så att tid och tillfälle till diskussioner ges. Se till att träffas ofta, demokrati måste få kosta är tydliga råd från de erfarna.

Organisationen utgörs av personer och personer gör organisationen. Därmed också sagt att konflikter i organisationen är personkonflikter. Om inte dessa personer själva klarar av att reda ut sina konflikter måste organisationen vara ordnad så att den reagerar.

Konflikter med ryktesspridning och desinformation förekommer mer eller mindre i alla organisationer. Alla har ett ansvar för att information av detta slag minimeras. Har en konflikt uppstått måste det finnas en vilja att lösa eller bidra till att lösa problemet. Detta ansvar åligger särskilt personer i ledande positioner. Den enskilde som uppehåller sig för länge i, eller än värre underblåser, interna konflikter måste också själv överväga sitt fackliga uppdrag.

11.6 Förbundsordföranden

Den samlade uppfattningen blir att Jan Karlsen gärna utåt vill påvisa att Stockholms län ”finns med” men Framtidsgruppen ser ingenting som tyder på att Stockholm har någon påverkan på förbundet i egentlig mening. Ett tydligt exempel är att Jan Karlsen kallade fackliga företrädare från Stockholm till ett framtidsseminarium. Många hade uppfattningen att detta var ett tillfälle då mycket skulle kunna redas ut. På plats föreslogs genast att de frågor som förbundsområde Stockholms län ville diskutera skulle avhandlas på kort tid och därefter läggas på en vagn och köras ut ur rummet. Symboliken var att frågorna skulle lämnas åt historien.

Han uttalar sig tidvis i enande ordalag men vi kan inte se att han visar ödmjukhet inför frågans allvar.

11.7 Närliggande förbundsområden

Samtliga förbundsområden som Framtidsgruppen har pratat med uttrycker en stark vilja om att Stockholms län även fortsättningsvis ska vara en del av ETT nationellt förbund. Detta uttrycks mycket tydligt.

De förbundsområden som Framtidsgruppen träffat ser också ett behov av att demokratisera Polisförbundet på ett eller annat sätt. En annan starkt framskymtande åsikt är att förbundet tycks ha lämnat medlemmarna bakom sig och lyssnar minimalt på rörelsen. I stället för att lyssna på de egna medlemmarna görs påkostade undersökningar som sedan förbundet använder mot medlemmarna för att påvisa hur det är. Politikerna blir påtagligt väl omhändertagna av förbundet.

11.8 Förbundsområde Stockholms läns föreningar

Några av Stockholms läns föreningar menar att förbundsområdet allvarligt ska överväga att lämna förbundet. Andra menar att Stockholm ska stanna kvar och påverka förbundet i en demokratisk riktning.

Förbundsområde Stockholms läns elva föreningar, som består av ca 150 till ca 950 medlemmar, hämtar påtagligt lite hjälp från förbundet annat än i en specifik fråga, rättshjälpen. I den omfattning man behöver hjälp vänder man sig till förbundsområdesstyrelsen eller förbundsområdets kansli.

11.9 Bakomliggande faktorer

I vårt arbete har det framkommit med all önskvärd tydlighet, från nedtecknat material, från tidigare fackliga företrädare, från aktiva fackliga företrädare, från eget och från andra förbundsområden, att lönefrågan ständigt har varit upphov till meningsskiljaktigheter och splittring men även sammanhållning. Frågan tycks alltid ha funnits på dagordningen. I tider av enighet har förbundets samlade kraft framgångsrikt använts i lönefrågan med stor framgång. Med en varaktig gemensam lösning i lönefrågan, en hållning som alla kan acceptera, skulle sammanhållningen tryggas över tid.

Med en så viktig fråga liggande utan en långsiktig lösning finns det ständigt ett underliggande problem i organisationen. Med undfallande ledare blir det inte någon öppen konflikt men med starka ledare följer risken med en konfrontation som tar sig uttryck på olika sätt. I värsta fall bidrar den till en splittring.

11.10 Brist på kommunikation

Med ledning av Framtidsgruppens intervjusvar kan vi med god grund påstå att det råder en fundamental brist på kommunikation. Kontaktvägarna är inte öppna och raka. Den enskilde facklige företrädaren som nås av ett rykte söker inte svar på sina frågor hos den det rör eller berör.

I samband med stadgeförändringarna 2002, då förbundet gick från Kongress vart fjärde år och förbundsråd två gånger om året, till Representantskap varje år, minskade de tillfällen då landets fackliga företrädare träffas och debatterar övergripande frågor. De nätverk som bildades i olika sakområden har inte kunnat ersätta de tidigare förbundsråden i det avseendet. Bristen på tillfällen att mötas och diskutera olika frågor har starkt bidragit till bristen på kommunikation.

11.11 Övrigt

Genomgående under Framtidsgruppens arbete har gruppen uppfattat att förbundsstyrelsen, med något undantag, inte haft ärliga avsikter att lösa konflikten. Några har till och med hävdad att det inte finns någon konflikt. Från Stockholms sida har det samtidigt inte heller tagits något initiativ till att närma sig förbundsstyrelsen.

Oaktat vilken lösning som Stockholm väljer krävs en förändring för att komma ur den uppkomna situationen. En demokratisering av Polisförbundet är en lösning, två parallella förbund är en annan.

Förbundsstyrelsen bör eller ska förhandla och hantera frågor på ett övergripande sätt. Medlemsviljan måste ändå få genomslag i en organisation som finansieras och bygger på ett medlemsunderlag. Alldeles oavsett vad som händer i framtiden kan sägas, med anledning av vad som har framkommit i gruppens samtal, att Polisförbundet måste närma sig och lyssna på medlemmarna. Som någon sade kan inte de fackliga företrädarna alltid veta bättre än medlemmarna. Om medlemmarna inte känner förtroende för organisationen och dess företrädare minskar också intresset att bidra till organisationen, ekonomiskt eller genom eget engagemang.

För att Polisförbundet ska möta morgondagen förberett ser vi i Framtidsgruppen behovet av tydliga och gemensamt framtagna verksamhetsmål som vi nationellt kan ena oss bakom. Vi behöver höja blicken och se långt framåt för att hinna påbörja arbetet mot uppställda mål idag. Organisatoriskt krävs forum motsvarande de tidigare förbundsråden för att möjliggöra påverkan, förankring och utveckling av sakfrågorna. Förbundsråden skulle även fungera vitaliserande för det fackliga arbetet och ha en samlande effekt för förbundsområdena.

En fråga som inte har ställts och som därmed inte är utredd är i vilken utsträckning Stockholms läns förbundsområdesstyrelse har behov av stöd från förbundsstyrelsen och i vilken omfattning förbundsområdesstyrelsen får stöd och hjälp.

12. SAMMANFATTNING

Representanterna från förbundsområde Stockholms län lämnade Representantskapet 2006 när detta var avslutat och förbundsforumet skulle ta vid. Vi representanter från Stockholm ansåg att repskapet hade genomsyrats av ett demokratiskt underskott, ett klimat som resulterade i att vi kände oss kränkta. Vi lämnade för att vi inte kunde accepterade det klimatet.

För att konstruktivt gå vidare, tillsatte Stockholms förbundsområdesstyrelse en Framtidsgrupp på inrådan av förbundsområdesrådet.

Ett huvudspår som Framtidsgruppen utgick ifrån i sitt arbete var att undersöka hur de olika förutsättningarna för oss i Stockholm skulle te sig om vi väljer att stanna kvar i ett nationellt förbund alternativt gå ur och bilda eget. De fria tyglarna vi fick i vårt arbete har gjort att vi utöver organisationsfrågor även har kommit in på sakfrågor. Sakfrågorna som ska vara de frågor som ger legitimitet åt vår verksamhet. Vilka är våra mål, vilka verksamhetsfrågor vill och ska vi jobba med framöver, vilken organisatorisk form ger de bästa förutsättningarna att föra fram och få genomslag för våra verksamhetsmål/framtida fackliga politik?

Huvudlinjer i rapporten:

Lön har ständigt spelat och spelar än idag den mest centrala rollen inom vårt förbund. Lönen har både varit den främsta orsaken till splittringar av förbundet såsom den främsta orsaken till enandet av, och vidareutvecklingen till ett starkt sammanhållet förbund. Historien pekar på att lönen är en springande punkt in i framtiden.

Personkonflikter mellan starka ledare som inte har gjort någon bodelning dem emellan går ut över verksamheten genom att dränera vår organisation på energi som istället borde ha ägnats åt medlemsfrågorna.

Fackliga ledare i synnerhet och ledamöter i allmänhet äger ett ansvar gentemot sin organisation och sitt uppdrag. I vilka syften agerar vi?

Organisatoriskt har förbundet på senare tid gått mot en koncentrerings av makten till toppen. Avsaknaden av den funktion de tidigare förbundsråden spelade är stor. För att få ett nationellt enat förbund ser vi idag ett starkt behov av forum med motsvarande funktion de tidigare förbundsråden hade. Det är en möjlig framtida organisatorisk väg för att motverka toppstyrning, vitalisera organisationens sakfrågor både underifrån och mellan förbundsområdena samt minska det demokratiska underskott vi i Stockholm upplever att förbundet dras med idag.

Stanna kvar eller gå ur förbundet? Vi har försökt skapa ett material som ger flera perspektiv på frågan och utrymme till egen reflektion och eftertanke. Rapporten äger inte några svar, dem överlåter vi till vår fackliga organisation att finna.

Vårt arbete slutar här. Vattnet fortsätter däremot att rinna under broarna. Det vatten som vi inte sett idag kan i morgon snabbt ändra bilden och förutsättningarna för den fackliga verksamheten.

13. KÄLLHÄNVISNING

Muntliga källor

Intervjuer har hållits med:

10 januari 2007	Claes Cassel	Fackligt engagerad 1964 – 2006
22 januari 2007	Jan Karlsen	Facklig sedan 1993 ⁹ , Förbundsordförande sedan 1998
23 januari 2007	Gunno Gunnmo	Facklig sedan 1968, Förbundsordförande 1983 – 1996
22 februari 2007	Kaj Jonsson	Facklig företrädare 1974 – 1989
5 mars 2007	Sven-Erik Karlsson	Facklig sedan 1967, Förbundsordförande 1996 – 1998
7 juni 2007	Christer Spjut	Facklig sedan 1968, Ombudsman 1973 – 2004 var av Polisförbundets förhandlingschef 1982 – 2004

Hela eller delar av styrelserna i följande förbundsområden har intervjuats:

Uppsala län	11 april 2007
Västmanlands län	11 april 2007
Södermanlands län	23 april 2007
Örebro län	24 april 2007
Rikspolisstyrelsen	25 april 2007
Gävleborgs län	3 maj 2007
Östergötlands län	16 maj 2007

Skriftliga källor

Föreningen Kamraternas jubileumsskrift från 1963
Föreningen Kamraternas Föreningsnytt 1989
Bonniers lexikon årgång 1994
Wikipedia.com
Robert A. Dahl, Amerikansk professor emeritus vid Yale University
Läraryrskommitténs hemsida

Övriga källor

Svar på skriftliga frågor från föreningarna i Förbundsområde Stockholms län.

⁹ Jan Karlsen har genom ombud låtit Framtidsgruppen förstå att han inte lämnar ut uppgiften. Uppgiften är hämtad från Polisförbundets medlemsregister.

VAD VILL VI?

